

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: Eksploatacja instalacji elektrycznych	Klasa: 5 TEL
Nauczyciel: Mariusz Ciesielczyk	Poziom: nie dotyczy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 6	Półrocze: I
Program nauczania: program nauczania zawodu technik elektryk.	
<p>Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wymagania eksploatacyjne instalacji elektrycznych. 2. Dobór, instalacja i działanie środków ochrony przeciwporażeniowej w instalacjach elektrycznych. 3. Planowanie prac z zakresu eksploatacji instalacji elektrycznych. 4. Wpływ parametrów przewodów na pracę instalacji elektrycznych. 5. Pomiary eksploatacyjne parametrów instalacji elektrycznych. 6. Wpływ parametrów osprzętu instalacyjnego na pracę instalacji. 7. Dobór zabezpieczeń instalacji elektrycznych. <p>Ocena indywidualna po każdym ćwiczeniu.</p>	
<p>Podręczniki obowiązkowe:</p> <p>Bez podręcznika</p> <p>Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:</p> <p>Gotowe zadania egzaminacyjne.</p>	
<p>Wymagania formalne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. DOPUSZCZAJACY <ul style="list-style-type: none"> - należy znać prawa, metody pomiarowe i mierniki potrzebne do wykonania ćwiczenia, - rysować i czytać podstawowe schematy elektryczne, - znać zasady bezpiecznego wykonywania ćwiczeń, - określać podstawowe sposoby ochrony przeciwporażeniowej, - określać zasady ratowania porażonych prądem elektrycznym. 2. DOSTATECZNY <ul style="list-style-type: none"> - dobrać metody pomiarowe, - dobrać mierniki potrzebne do wykonania ćwiczenia, - samodzielnie połączyć obwód według schematu. 3. DOBRY <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie wykonać pomiary wynikające z ćwiczenia, - interpretować wyniki pomiarów, - wyciągać wnioski z pomiarów. 4. BARDZO DOBRY I CELUJĄCY <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie lokalizować błędne połączenia i uszkodzenia w obwodzie, - analizować błędy pomiarowe, - analizować przydatność metody pomiarowej, - analizować przydatność pomiarów wykonywanych w trakcie ćwiczeń dla przemysłu. 	

Formy sprawdzania wiadomości:

- sprawozdanie pisemne po każdym ćwiczeniu na gotowym protokole egzaminacyjnym,
- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).

Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:

- praca na lekcji,
- wykonywanie pomocy szkolnych,
- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: Eksploatacja maszyn i urządzeń elektrycznych	Klasa: 5 TEL
Nauczyciel: Mariusz Ciesielczyk	Poziom: nie dotyczy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 8	Półrocze: I
Program nauczania: program nauczania zawodu technik elektryk.	
<p>Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:</p> <ol style="list-style-type: none"> Rozwiązywanie zadań egzaminacyjnych praktycznych. Rozwiązywanie zadań egzaminacyjnych teoretycznych. <p>Ocena z egzaminów próbnych październik i listopad 2024.</p>	
<p>Podręczniki obowiązkowe:</p> <p>Bez podręcznika</p> <p>Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:</p> <p>Gotowe zadania egzaminacyjne.</p>	
<p>Wymagania formalne:</p> <ol style="list-style-type: none"> DOPUSZCZAJACY <ul style="list-style-type: none"> należy znać prawa, metody pomiarowe i mierniki potrzebne do wykonania ćwiczenia, rysować i czytać podstawowe schematy elektryczne, znać zasady bezpiecznego wykonywania ćwiczeń, określać podstawowe sposoby ochrony przeciwporażeniowej, określać zasady ratowania porażonych prądem elektrycznym. DOSTATECZNY <ul style="list-style-type: none"> dobrać metody pomiarowe, dobrać mierniki potrzebne do wykonania ćwiczenia, samodzielnie połączyć obwód według schematu. DOBRY <ul style="list-style-type: none"> samodzielnie wykonać pomiary wynikające z ćwiczenia, interpretować wyniki pomiarów, wyciągać wnioski z pomiarów. BARDZO DOBRY I CELUJĄCY <ul style="list-style-type: none"> samodzielnie lokalizować błędne połączenia i uszkodzenia w obwodzie, analizować błędy pomiarowe, analizować przydatność metody pomiarowej, analizować przydatność pomiarów wykonywanych w trakcie ćwiczeń dla przemysłu. 	

Formy sprawdzania wiadomości:

- sprawozdanie pisemne po każdym ćwiczeniu na gotowym protokole egzaminacyjnym,
- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).

Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:

- praca na lekcji,
- wykonywanie pomocy szkolnych,
- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: Język angielski	Klasa: V TEL-1/2
Nauczyciel: Joanna Rak	Poziom: rozszerzenie
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2 i 7	Semestr: I i II
Program nauczania: Program nauczania języka angielskiego dla technikum i liceum po szkole podstawowej.	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: Człowiek, życie rodzinne i towarzyskie, Present Simple, Present Continuous, Hobbies and interests, rozmowa z odgrywaniem roli, tłumaczenie fragmentów zdań, test luk sterowany, transformacje zdań, słuchanie: dobieranie Sport, used to, Past Simple, Past Continuous, sports equipment, rozmowa z odgrywaniem roli, used to, be used to, e-mail, minidialogi, uzupełnianie zdań, test luk otwarty Dom, Present Perfect, rooms and furniture, rozmowa na podstawie ilustracji, transformacja zdań, test luk sterowany, tłumaczenie fragmentów zdań, dobieranie nagłówków do części tekstów Szkoła, Present Perfect, Past Simple, may, might, could, can't, must, rozmowa z odgrywaniem roli, list z zapytaniem, uzupełnianie zdań, tłumaczenie fragmentów zdań, test luk, e-mail Kultura, will, going to, must, have to, rozmowa z odgrywaniem roli, zgłoszenie do konkursu, test luk sterowany, transformacje zdań, układanie fragmentów zdań, słuchanie: dobieranie Zakupy i usługi, stopniowanie przymiotników, rozmowa z odgrywaniem roli, wpis na forum, tłumaczenie fragmentów zdań, minidialogi, słowotwórstwo, rozmowa na podstawie ilustracji Żywność, articles a/an, the, zero article, some, any, much, many, a few, a little, a lot of, rozmowa z odgrywaniem roli, e-mail z zaproszeniem, uzupełnianie zdań, transformacje zdań, test luk otwarty, czytanie: wielokrotny wybór Państwo i społeczeństwo, Past Perfect, Reported Statements, rozmowa z odgrywaniem roli, wpis na forum, minidialogi, tłumaczenie fragmentów zdań, słowotwórstwo, wpis na blogu	
Podręczniki obowiązkowe: Repetytorium poziom podstawowy i rozszerzony, Marta Rosińska Wydawnictwo Macmillan Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: „Gramatyka języka angielskiego do testów i egzaminów” Janusz Siuda	
Wymagania formalne: - regularne odrabianie prac domowych - systematyczna nauka (*z lekcji na lekcje*) - przynoszenie podręcznika i ćwiczenia na zajęcia	
Formy sprawdzania wiadomości: - sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, - kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, - odpowiedź ustna, - praca przy komputerze, - praca domowa, - aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: - praca na lekcji, - udział w konkursach przedmiotowych, - udział w olimpiadach, - referaty, - wykonywanie pomocy szkolnych, - inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: historia	Klasa: 5 TEL
Nauczyciel: Marcin Gradowski	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1	Półrocze: I i II
Program nauczania: Jakub Lorenc: Historia. Program nauczania. Liceum ogólnokształcące i technikum. Zakres podstawowy.	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: <ol style="list-style-type: none">Świat w 2. Połowie XX wieku 16. 10.24Polska Rzeczpospolita Ludowa 04.12. 24Polska i świat na przełomie XX i XXI wieku 05.02.25, 05.03.25	
Podręczniki obowiązkowe: Piotr Szlanta, Andrzej Zawistowski: . Część 4. Liceum i technikum. Zakres podstawowy. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne: Zeszyt przedmiotowy, podręcznik	

<p>Formy sprawdzania wiadomości:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, – sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, – kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, – odpowiedź ustna, – praca przy komputerze, – praca domowa, – aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów). 	<p>Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – udział w olimpiadach, – referaty, – wykonywanie pomocy szkolnych, – inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela. 	
<p>Uwagi o ocenianiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów), – jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną), – w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, – kartkówki nie podlegają poprawie. 		

Wymagania na poszczególne oceny:

IV. Świat w 2. połowie XX w.					
<p>19. Europa Środkowa pod wpływem ZSRS</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w krajach bloku wschodniego po śmierci Józefa Stalina (Węgry, Czechosłowacja); • przedstawia reakcję władz ZSRS na wystąpienia społeczeństw w Czechosłowacji i na Węgrzech 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje proces destalinizacji w ZSRS i krajach bloku wschodniego; • wyjaśnia, na czym polegała doktryna Breżniewa; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w NRD oraz reakcję na nie władz ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina: wydarzenia w NRD, powstanie węgierskie i Praską Wiosnę; • porównuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina; • wskazuje różnice w reakcji państw i społeczeństw bloku wschodniego na wystąpienia w NRD, Czechosłowacji i na Węgrzech 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia politykę zagraniczną Nikity Chruszczowa; • ocenia szanse przeprowadzenia liberalnych reform w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, w jaki sposób pamięć o wystąpieniach społecznych została uczczona w przestrzeni publicznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
<p>20. Dekolonizacja w Azji</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>

i Afryce	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany na mapie świata powstałe w wyniku procesu dekolonizacji po II wojnie światowej; • wymienia przykładowe skutki procesu dekolonizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ II wojny światowej na proces dekolonizacji; • przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez Indie; • wyjaśnia pojęcia: apartheid i neokolonializm 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i porównuje proces dekolonizacji przeprowadzany przez Wielką Brytanię i Francję; • charakteryzuje przemiany w Republice Południowej Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek mocarstw i ONZ do procesu dekolonizacji; • przedstawia bilans procesu dekolonizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia problemy związane z procesem dekolonizacji obecne w literaturze i filmie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
21. Konflikty na Bliskim Wschodzie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności powstania państwa Izrael w Palestynie; • pokazuje na mapie tereny Izraela 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie terytoryjne sporne między Izraelem a państwami arabskimi; • przedstawia cele i charakteryzuje działalność Organizacji Wyzwolenia Palestyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki Izraela z państwami arabskimi; • wymienia przyczyny i skutki kolejnych wojen Izraela z państwami arabskimi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę islamu w życiu politycznym w państwach bliskowschodnich; • wymienia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje współczesne relacje izraelsko-palestyńskie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
22. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego; • wymienia przykładowe postanowienia aktu końcowego KBWE 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; • przedstawia inne płaszczyzny, na których dochodziło do rywalizacji między Stanami Zjednoczonymi a ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Kubie na przełomie lat 50. i 60. XX w.; • przedstawia przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; • przedstawia przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; • ocenia wpływ konfliktów międzynarodowych na pozycję Stanów Zjednoczonych i ZSRS 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, w jaki sposób udział w wojnie w Wietnamie odcisnął się na społeczeństwie amerykańskim
23. Integracja europejska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie proces rozszerzania się Wspólnot Europejskich, a potem Unii Europejskiej; • wymienia przykładowe przyczyny współpracy pomiędzy państwami europejskimi; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia etapy i obszary integracji europejskiej; • wymienia organy Unii Europejskiej i ich przykładowe kompetencje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny współpracy i integracji pomiędzy państwami europejskimi; • wyjaśnia, co wpłynęło na pojawienie się idei integracji europejskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia korzyści, jakie wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej; • ocenia zagrożenia, jakie może nieść za sobą funkcjonowanie Unii Europejskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym się różnią i jakie mogą być konsekwencje różnych koncepcji jednoczenia Europy

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia ojców założycieli Unii Europejskiej 				
24. Przemiany społeczne i kulturowe w 2. połowie XX w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany demograficzne i społeczne w 2. połowie XX w.; charakteryzuje kulturę masową 2. połowy XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia nurty w muzyce, literaturze i filmie w 2. połowie XX w.; przedstawia zmiany w sztukach plastycznych w 2. połowie XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje przemian demograficznych i społecznych w 2. połowie XX w.; przedstawia zmiany w pozycji kobiety w społeczeństwie w 2. połowie XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia nurty filozoficzne w 2. połowie XX w.; wyjaśnia wpływ soboru watykańskiego II i pontyfikatu Jana Pawła II na przemiany w Kościele katolickim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe filmy i dzieła literackie, które, jego zdaniem, najlepiej przedstawiają zmiany zachodzące w społeczeństwie w XX w. i uzasadnia swój wybór
V. Polska Rzeczpospolita Ludowa					
25. Postalinowska odwilż	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kto to byli puławianie i natolińscy; wymienia przykładowe przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany w polityce władz komunistycznych po śmierci Józefa Stalina; przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Władysława Gomułkę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała walka o władzę w łonie PZPR po śmierci Bolesława Bieruta; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki poznańskiego Czerwca 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, w której dziedzinie zmiany wprowadzane po śmierci Józefa Stalina były najbardziej widoczne; ocenia politykę Władysława Gomułki w kontekście przemian w Polsce po śmierci Józefa Stalina 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia rolę wyborów do sejmu w 1957 r. w kontekście przemian politycznych w 2. połowie lat 50. XX w., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
26. Polska w czasach Władysława Gomułki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Marca 1968 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację gospodarczą w okresie rządów Władysława Gomułki; charakteryzuje stosunek władz komunistycznych do Kościoła katolickiego na przełomie lat 50. i 60. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego zorganizowano dwa odrębne obchody rocznicy wydarczenia związanego z początkiem Polski; przedstawia rywalizację wewnątrz PZPR w latach 60. XX w.; przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Marca 1968 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ rywalizacji wewnątrz PZPR w latach 60. XX w. na wydarzenia Marca 1968 r.; ocenia znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.; ocenia, w jakim stopniu Władysław Gomułka spełnił nadzieje Po- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to było poselskie koło „Znak”, i przedstawia jego działalność, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

				laków związane z ob- jęciem przez niego władzy	
27. PRL w okresie rzą- dów Gierka	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele polityki gospodarczej ekipy Edwarda Gierka i podaje przykłady jej realizacji; wymienia zmiany wprowadzone do konstytucji w 1976 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.; charakteryzuje politykę gospodarczą ekipy Gierka 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę gospodarczą ekipy Gierka; charakteryzuje przemiany ustrojowo-administracyjne z okresu rządów Edwarda Gierka; wyjaśnia, jakie sukcesy Polaków i dlaczego wykorzystywała propaganda lat 70. XX w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego fiat 126p stał się symbolem epoki Edwarda Gierka
28. Opozycja polityczna w latach 1976–1980	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. (KOR, ROPCiO, WZZ); wymienia przykłady działań środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; wymienia przykładowe przyczyny i skutki strajków z 1980 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cele działań organizacji opozycyjnych w Polsce w latach 70. XX w.; wyjaśnia, jakie znaczenie miał wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża; przedstawia działalność NSZZ „Solidarność” 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; przedstawia cele działań tych organizacji; charakteryzuje działalność środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. przedstawia przyczyny, przebieg i skutki strajków z 1980 r. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, który nurt działalności opozycyjnej władze PRL zwalczały najbardziej i dlaczego; wyjaśnia, jakie znaczenie miała pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski; przedstawia struktury NSZZ „Solidarność” 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> porównuje formułę wystąpień społecznych z lat 1970 i 1976 ze strajkami z 1980 r.
29. Czas stanu wojennego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia relacje między władzami PRL a NSZZ „Solidarność”; przedstawia reakcję działaczy „Solidarności” na wprowadzenie stanu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; przedstawia reakcję pań- 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ocenia, jak ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego, wpłynęły na 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia ocenę stanu wojennego w literaturze polskiej i filmie polskim, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady represji wobec działaczy opozycji i osób ją wspierających w trakcie i po zakończeniu stanu wojennego 	wojennego	<p>stw zachodnich na wprowadzenie w Polsce stanu wojennego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę Kościoła w trakcie stanu wojennego 	<p>życie codzienne obywateli;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia legalność i zasadność wprowadzenia stanu wojennego 	
VI. Polska i świat na przełomie XX i XXI w.					
30. Kryzys w ZSRS	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia reformy przeprowadzone w ZSRS przez Michaiła Gorbaczowa; • wyjaśnia terminy: pierestrojka i głasnost 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia trudności gospodarcze ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; • wymienia przyczyny kryzysu wewnętrznego w ZSRS; • wymienia przyczyny i skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje gospodarkę ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; • charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Michaiła Gorbaczowa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje konflikty narodowościowe w ZSRS; • wyjaśnia przyczyny i ocenia skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podłoże i konsekwencje konfliktów etnicznych w ZSRS w 2. połowie lat 80. i w latach 90. XX w.
31. Upadek PRL	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia problemy gospodarcze Polski w latach 80. XX w.; • wymienia zmiany ustrojowe, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia relacje między władzą a opozycją po stanie wojennym; • wymienia zmiany, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu; • wymienia kolejne zmiany ustrojowe z lat 1989–1990 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w.; • charakteryzuje obrady Okrągłego Stołu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpływało na zmianę stosunku władzy do opozycji; • ocenia realizację ustaleń Okrągłego Stołu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, genezę i znaczenie pojęć: wybory kontraktowe i sejm kontraktowy
32. Jesień Narodów i rozpad ZSRS	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie państwa, które powstały po 1989 r.; • wymienia przyczyny i etapy rozpadu ZSRS; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w NRD i Rumunii; • wymienia przyczyny i skutki wojen czeceń- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację w krajach bloku wschodniego w latach 70. i 80. XX w.; • porównuje przemiany z lat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces rozpadu ZSRS; • przedstawia proces rozpadu Jugosławii; • wyjaśnia konsekwen- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces upadku komunizmu na Węgrzech lub w Bułgarii, korzystając ze źródeł pozapod-

	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji 	<p>skich;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i etapy rozpadu Jugosławii 	<p>1989-1990 w Czechosłowacji, NRD i Rumunii</p>	<p>cje rozpadu ZSRS i Jugosławii</p>	<p>ręcznikowych</p>
33. III Rzeczpospolita	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w Polsce po 1989 r.; wymienia zasady konstytucji z 1997 r.; wymienia problemy III Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację w Polsce na początku lat 90. XX w.; charakteryzuje przemiany składu polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje scenę polityczną w Polsce na początku lat 90. XX w.; wyjaśnia, co wpływało na skład polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.; przedstawia problemy III Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia bilans przemian w Polsce po 1989 r.; ocenia proces lustracji i dekomunizacji przeprowadzany w Polsce po 1989 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po 1989 r. w jego regionie
34. Polska w integrującym się świecie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej w XXI w.; wymienia organizacje, których członkiem stała się Polska na przełomie XX i XXI w.; wymienia konsekwencje przemian gospodarczych przeprowadzonych w Polsce w latach 90. XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia problemy gospodarki polskiej w latach 90. XX w.; wymienia kierunki polskiej polityki zagranicznej na przełomie XX i XXI w.; wymienia porażki i sukcesy polskiej polityki zagranicznej po 1989 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w latach 90. XX w.; przedstawia proces wejścia Polski do NATO; przedstawia proces integracji Polski z Unią Europejską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia bilans przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; ocenia konsekwencje przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; charakteryzuje polską politykę zagraniczną po 1989 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w 1990 r. doszło do podpisania układu granicznego z RFN, mimo że RFN uznała polską granicę zachodnią w 1970 r., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: język angielski	Klasa: 5TEL-2/2
Nauczyciel: Monika Bełza-Kudelka	Poziom: rozszerzony
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półroczcie I i II
Program nauczania: Program nauczania dla III etapu edukacyjnego (4-letnie liceum i 5-letnie technikum) zgodny z nową podstawą programową.	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:	
<p>1. Żywnienie: Artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowanie, nawyki żywieniowe i diety, lokale gastronomiczne – słownictwo; odpowiedzi na pytania, dobieranie – słuchanie; zdania z lukami, uzupełnienie streszczenia w języku angielskim – czytanie; rozmowa na podstawie materiału stymulującego – mówienie; uzupełnianie luk w tekście jednym wyrazem, przedimki, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, określenia ilości – znajomość środków językowych; wpis na forum, rozprawka wyrażająca opinię – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 6.</u></p> <p>2. Zakupy i usługi: Rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacje, finanse i bankowość – słownictwo; dobieranie, wybór wielokrotny – słuchanie; odpowiedzi na pytania, zdania z lukami – czytanie; rozmowa z odgrywaniem roli – mówienie; słowotwórstwo, strona bierna konstrukcja <i>have sth done</i> – znajomość środków językowych; e-mail, list formalny – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 7.</u></p> <p>3. Podróżowanie i turystyka: Środki transportu i korzystanie z nich, baza noclegowa, wycieczki i zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny, bezpieczeństwo w podróży – słownictwo; tekst z lukami – słuchanie; dobieranie (zdań do tekstów) uzupełnianie streszczenia w języku angielskim, uzupełnianie streszczenia w języku polskim – czytanie; rozmowa na podstawie ilustracji – mówienie; transformacje zdań (zadanie otwarte), konstrukcje czasownikowe – znajomość środków językowych; wpis na blogu, artykuł – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 8.</u></p> <p>4. Kultura: Dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media – słownictwo; wybór wielokrotny, zdania z lukami, odpowiedzi na pytania – słuchanie; wybór wielokrotny, odpowiedzi na pytania, dobieranie – czytanie; rozmowa na podstawie materiału stymulującego – mówienie; wybór wielokrotny (zdania), gramatyzacja, słowotwórstwo – znajomość środków językowych; list prywatny, rozprawka za i przeciw – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 9.</u></p> <p>5. Sport: Dyscypliny sportu, stroje i sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu, problemy współczesnego sportu – słownictwo; tekst z lukami (tabela), wybór wielokrotny, dobieranie – słuchanie; dobieranie (nagłówków do akapitów), uzupełnianie streszczenia w języku polskim, dobieranie (zdań do luk) – czytanie; rozmowa z odgrywaniem roli – mówienie; minidialogi (zadanie otwarte), tłumaczenie fragmentów zdań (zadanie otwarte), słowotwórstwo – znajomość środków językowych; wpis na blogu, artykuł – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 10.</u></p> <p>6. Zdrowie: Tryb życia, samopoczucie, części ciała, choroby, ich objawy i leczenie, choroby cywilizacyjne, niepełnosprawność, uzależnienia – słownictwo; tekst z lukami (tabela), odpowiedzi na pytania, tekst z lukami (formularz) – słuchanie; zdania z lukami, odpowiedzi na pytania, wybór wielokrotny – czytanie; rozmowa na podstawie ilustracji – mówienie; słowotwórstwo, transformacje zdań (zadanie otwarte), gramatyzacja – znajomość środków językowych, list prywatny, list formalny – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 11.</u></p> <p>7. Nauka i technika: Dziedziny nauki i ludzie nauki, odkrycia naukowe i wynalazki, korzystanie z urządzeń technicznych, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, szanse i zagrożenia związane z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, korzyści i zagrożenia wynikające z postępu naukowo-technicznego – słownictwo; zdania z lukami, tekst z lukami (formularz), dobieranie – słuchanie; dobieranie (zdań do tekstów), uzupełnianie streszczenia w języku polskim, dobieranie (zdań do akapitów) – czytanie; rozmowa na podstawie materiału stymulującego – mówienie; transformacje zdań (zadanie otwarte), sety leksykalne – znajomość środków językowych; wpis na forum rozprawka wyrażająca opinię – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 12.</u></p> <p>8. Świat przyrody: Pogoda i klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe, katastrofy ekologiczne, przestrzeń kosmiczna – słownictwo; wybór wielokrotny, dobieranie – słuchanie; wybór wielokrotny, zdania z lukami – czytanie; rozmowa na podstawie ilustracji, rozmowa z odgrywaniem roli – mówienie; uzupełnianie luk w tekście jednym wyrazem, gramatyzacja, transformacje zdań (zadanie otwarte) – znajomość środków językowych; list prywatny, artykuł – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 13.</u></p> <p>9. Państwo i społeczeństwo: Wydarzenia i zjawiska społeczne, problemy współczesnego świata, polityka, gospodarka, prawa człowieka – słownictwo; tekst z lukami (tabela), zdania z lukami, odpowiedzi na pytania – słuchanie; dobieranie (zdań do luk), uzupełnianie streszczenia w języku angielskim, uzupełnianie streszczenia w języku polskim – czytanie; rozmowa na podstawie materiału stymulującego – mówienie; słowotwórstwo, tłumaczenie fragmentów zdań (zadanie otwarte), wybór wielokrotny (zdania); gramatyzacja – znajomość środków językowych; e-mail, list formalny – pisanie; powtórzenie materiału. <u>Sprawdzenie wiedzy i umiejętności po rozdziale 14.</u></p> <p><u>Sprawdzian po każdym rozdziale (1 na miesiąc).</u></p>	

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

Podręczniki obowiązkowe:

Repetytorium. Podręcznik do szkół ponadpodstawowych.
Poziom podstawowy i rozszerzony.
Marta Rosińska, Lynda Edwards, Monika Cichmińska
Wydawnictwo Macmillan

Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: -

Wymagania formalne:

- systematyczna nauka,
- odrabianie prac domowych,
- przynoszenie podręcznika, zeszytu ćwiczeń oraz zeszytu przedmiotowego na lekcje.

Formy sprawdzania wiadomości:

- sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu,
- sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,
- kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje materiał z 1-3 ostatnich lekcji,
- kartkówka – zapowiadana, z całego słownictwa z rozdziału,
- odpowiedź ustna,
- praca domowa,
- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).zapowiadany

Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:

- praca na lekcji,
- udział w konkursach przedmiotowych,
- udział w olimpiadach,
- referaty,
- wykonywanie pomocy szkolnych,
- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.

Uwagi o ocenianiu:

- uczeń jeden raz w półroczu może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),
- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),
- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- kartkówki nie podlegają poprawie.

Wymagania na poszczególne oceny:

Kryteria wymagań na poszczególne oceny znajdują się pod linkiem:

<https://docs.google.com/document/d/1IWCoOxE1Z3ifGYUxmkn7g7oV0MdRui0-/edit?usp=sharing&oid=106360410984588997222&rtpof=true&sd=true>

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: JĘZYK NIEMIECKI	Klasa: 5TEL grupa 2
Nauczyciel: Sylwia Kościelniak-Rychlik	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1	Półroczne I i II
Program nauczania: Program nauczania języka niemieckiego w liceum ogólnokształcącym i technikum na podbudowie nauki w ośmioletniej szkole podstawowej. Zakres podstawowy. Wariant III.2. Anna Abramczyk. Pearson – aneksowany	
PERFEKT 4	
KAPITEL 4 Uczestnictwo w ruchu miejskim, wyrażenia związane z nauką jazdy samochodem, awarie i usterki, wypadek: przebieg i jego skutki, strona bierna w czasie teraźniejszym, dopełniacz rzeczownika, zdania dopełnieniowe ze spójnikiem „ob”. Powtórzenie wiadomości, sprawdzenie wiadomości: październik.	
KAPITEL 5 W urzędzie. Rzeczownik w dopełniaczu, sprawy urzędowe: zgłaszanie utraty dokumentów, ubezpieczenie się, zameldowanie w nowym miejscu zamieszkania, niebezpieczne zdarzenia: okoliczności, miejsce i przebieg, imiesłowy w funkcji przydawki, demokracja/ samorządność w szkole, nazwy gremiów w szkole, program wyborczy. Powtórzenie wiadomości, sprawdzenie wiadomości: listopad/grudzień	
KAPITEL 6 Media, sposoby z ich korzystania, formułowanie wypowiedzi, gry planszowe i komputerowe, zagrożenia w internecie i sposoby zapobiegania im, zdania porównawcze z „je...desto...”, zdania przydawkowe, artykuły i komentarze na blogu, wady i zalety audio- i e-booków. Powtórzenie wiadomości, sprawdzenie wiadomości: luty/marzec.	
KAPITEL 7 Perspektywy, plany na przyszłość, czas przyszły Futur I. Nazwy uczelni, kształcenie wyższe, kształcenie zawodowe, profil zawodowy. Zawody zyskujące na popularności, zdania okolicznikowe czasu ze spójnikami: <i>seit, bevor, bis, während</i> . Powtórzenie wiadomości, sprawdzenie wiadomości: marzec	
KAPITEL 8 Ukończenie szkoły, egzamin dojrzałości, cv, doświadczenia w pracy. Strona bierna z czasownikami modalnymi w czasie teraźniejszym. Powtórzenie wiadomości, sprawdzian wiadomości – kwiecień	
UWAGA: Terminy sprawdzianów mogą ulec zmianie. Jest to uzależnione od ilości przerobionej partii materiału oraz od specyfiki zespołu klasowego, od poziomu rozwoju społeczno – emocjonalnego uczniów i od stopnia trudności danego tematu.	
Podręczniki obowiązkowe: PERFEKT 4 (podręcznik i zeszyt ćwiczeń)	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: Płyta cd, Gramatyka języka niemieckiego z ćwiczeniami	
Wymagania formalne: zeszyt, podręcznik z zeszytem ćwiczeń	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none">– test sprawdzający poprzedzony lekcją powtórzeniową, zapowiadany z tygodniowym wyprzedzeniem,– sprawdzian leksykalny (obejmujący 1 blok tematyczny),– sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,– kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,– odpowiedź ustna,– wypowiedzi pisemne (redagowane przez ucznia na lekcji),– praca domowa,– obecność i aktywność na lekcji,– wysoka frekwencja.	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none">- praca na lekcji,- udział w konkursach przedmiotowych i kołach zainteresowań,- wykonywanie pomocy szkolnych.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none">– uczeń 1 raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),– jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (kolejna lekcja języka niemieckiego) - w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną,– w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,– kartkówki nie podlegają poprawie,– aktywność ucznia na lekcji: 5 plusów to ocena bardzo dobra,– brak pracy domowej (po wykorzystaniu nieprzygotowania) – ocena niedostateczna.	

Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny znajdują się w pliku pod poniższym linkiem:

<https://drive.google.com/file/d/1hCjWpw1JPXcqhkhy1YxWc4imDOdimhhA/view?usp=sharing>

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: język polski	Klasa: V TEL
Nauczyciel: Arleta Białasiewicz	Poziom: poziom podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półroczce: I i II
Program nauczania: "Oblicza epok". Program nauczania przedmiotu język polski w liceum i technikum (zmodyfikowany). Zakres podstawowy	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: <ol style="list-style-type: none">Literatura lat 1945-1989 – grudzień;Literatura współczesna – marzec;Tworzenie własnego tekstu (notatka syntetyzująca oraz wypowiedź argumentacyjna) po zakończeniu każdego działu.Test historycznoliteracki po zakończeniu każdego działu.	
Podręczniki obowiązkowe: Adam Kalbarczyk, Dariusz Chemperek, Dariusz Trześniowski, Oblicza epok. Język polski. Podręcznik. Liceum i technikum. Klasa 4, Zakres podstawowy i rozszerzony, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne S.A.	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: Teksty kultury.	
Wymagania formalne:	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none">praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem,sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu,sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,odpowiedź ustna,praca przy komputerze,praca domowa,aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none">praca na lekcji,udział w konkursach przedmiotowych,udział w olimpiadach,referaty,wykonywanie pomocy szkolnych,inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none">uczeń raz/dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,kartkówki nie podlegają poprawie.	

Wymagania na poszczególne oceny:

Ogólne kryteria oceniania dla klasy V szkoły średniej
ZAKRES PODSTAWOWY

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> ●nie przyswoił podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; ●nie rozumie większości wiadomości z zakresu programu nauczania; ●nie umie stosować nabytej wiedzy; ●nie potrafi zaprezentować zdobytej wiedzy; 	<ul style="list-style-type: none"> ●wykazuje pewne braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; ●nie rozumie niektórych zagadnień materiału programowego; ●stosuje zdobytą wiedzę przy pomocy nauczyciela; ●często popełnia błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych; ●ma trudności w utrwalaniu zdobytej wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> ●opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; ●rozumie zdobytą wiedzę; ●stara się samodzielnie zastosować zdobytą wiedzę; ●popełnia nieliczne błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych; ●przejawia braki w trwałym opanowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> ●opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; ●rozumie zdobytą wiedzę; ●stosuje zdobytą wiedzę; ●popełnia drobne usterki językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych; ●w każdej sytuacji wykazuje się dobrą znajomością zdobytej wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> ●opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; ●samodzielnie interpretuje posiadane wiadomości; ●swobodnie stosuje zdobytą wiedzę; ●wdrożony do autokorekty stara się nie popełniać błędów językowych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych; ●swobodnie operuje wiedzą z zakresu podstawowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ●biegle opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej lub dodatkowo przyswoił wiadomości wykraczające poza zakres programu nauczania; ●interpretuje zdobytą wiedzę w sposób samodzielny i oryginalny; ●twórczo wykorzystuje

<ul style="list-style-type: none"> ●nie utrwała zdobytej wiedzy. 		<p>materiału programowego.</p>			<p>zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●prezentuje wiedzę, posługując się precyzyjnym językiem i bogatym słownictwem; ●swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł.
---	--	--------------------------------	--	--	---

**Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy V szkoły średniej
ZAKRES PODSTAWOWY**

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.

<p>Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:</p>
---	---	---	--	--

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich

<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie podstawy podziału literatury na epoki; ● wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do współczesności; ● z pomocą nauczyciela sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, zwłaszcza we współczesności; ● na ogół trafnie rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną i fantastyczną; ● rozróżnia podstawowe gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i częściowo gatunki synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej (np. sonet) oraz odmiany powieści i dramatu; 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie podstawy podziału literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura współczesna; ● wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do współczesności; ● sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, zwłaszcza we współczesności; ● rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną, fantastyczną, symboliczną; ● poprawnie rozróżnia podstawowe gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i częściowo 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie podział literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura współczesna; ● wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do współczesności; ● sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w romantyzmie, dwudziestoleciu międzywojennym, w literaturze wojny i okupacji, literaturze współczesnej; używa też terminów: „sorealizm”, „powojenna literatura emigracyjna”, „literatura urodzona po 1960 roku”, „poezja Nowej Fali”, „neoklasycyzm”; 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie podział literatury na epoki i procesy z tym związane; ● wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do współczesności; ● sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w romantyzmie, dwudziestoleciu międzywojennym, w literaturze wojny i okupacji i w literaturze współczesnej (dotyczy nawiązań i kontekstów); używa też terminów: „sorealizm”, „powojenna literatura emigracyjna”, „literatura urodzona po 1960 roku”, „poezja Nowej Fali”, „neoklasycyzm”; ● właściwie rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realistyczną, 	<ul style="list-style-type: none"> ● odczytuje teksty z podstawy programowej na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym; ● rozumie podział literatury na epoki i procesy z tym związane; ● wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do współczesności; ● trafnie sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w romantyzmie, dwudziestoleciu międzywojennym, w literaturze wojny i okupacji i w literaturze współczesnej oraz pozostałych okresów (dotyczy nawiązań i kontekstów); używa też terminów: „sorealizm”, „powojenna literatura emigracyjna”, „literatura urodzona po 1960 roku”, „poezja Nowej Fali”, „neoklasycyzm”;
---	--	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz niektóre środki znaczeniowe, leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. wyliczenie), i wersyfikacyjne (np. przerzutnię); ● przy pomocy nauczyciela interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego; ● na ogół trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: komizm, humor, tragizm, patos; ● na poziomie ogólnym rozumie pojęcie groteski; ● zna i przy pomocy nauczyciela rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe (wybrane wiersze następujących poetów: 	<p>gatunki synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej (np. sonet) oraz odmiany powieści, np.: powieść inicjacyjną, powieść detektywistyczną, powieść autobiograficzną, antyutopię, parabolę, science fiction, a także dramat otwarty, odę, psalm, opowiadania satyryczno-groteskowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe (np. peryfrazę), leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. powtórzenie, wyliczenie), wersyfikacyjne (np. przerzutnię); próbuje określić ich funkcje w utworze literackim; ● interpretuje treści i 	<p>„poezja Nowej Fali”, „neoklasycyzm”;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową); ● rozumie pojęcie genologii; rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej (np. sonet) oraz odmiany powieści, np.: powieść inicjacyjną, powieść detektywistyczną, powieść autobiograficzną, antyutopię, parabolę, science fiction, a także dramat otwarty, odę, psalm, opowiadania satyryczno-groteskowe; ● rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane 	<p>fantastyczną, symboliczną, groteskową);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozumie pojęcie genologii; rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole (np. sonet) oraz odmiany powieści, np.: powieść inicjacyjną, powieść detektywistyczną, powieść autobiograficzną, antyutopię, parabolę, science fiction, a także dramat otwarty, odę, psalm, opowiadania satyryczno-groteskowe; wymienia ich cechy gatunkowe; ● trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, 	<ul style="list-style-type: none"> ● właściwie rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową); ● rozumie pojęcie genologii; rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej (np. sonet) oraz odmiany powieści, np.: powieść inicjacyjną, powieść detektywistyczną, powieść autobiograficzną, antyutopię, parabolę, science fiction, a także dramat otwarty, odę, psalm, opowiadania satyryczno-groteskowe; trafnie i szybko wymienia ich cechy gatunkowe ● trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w
---	---	--	---	--

<p>Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Czesław Miłosz, wybrane wiersze, w tym z tomu <i>Ocalenie</i>, oraz <i>Traktat moralny</i> [fragm.]; Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, wybrane wiersze, w tym z tomów <i>Pan Cogito</i> oraz <i>Raport z obłąkanego miasta</i>, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Jan Polkowski, Wojciech Wencel; Albert Camus, <i>Dżuma</i>, George Orwell, <i>Rok 1984</i>, Józef Mackiewicz, <i>Droga donikąd</i> [fragm.]; Sławomir Mrożek, <i>Tango</i>, Marek Nowakowski, <i>Raport o stanie wojennym</i> [wybrane opowiadanie]; <i>Góra „Edek”</i> [z tomu <i>Prawo prerii</i>]; Jacek Dukaj, <i>Katedra</i> [z tomu <i>W kraju niewiernych</i>]; Antoni Libera, <i>Madame</i>, Andrzej Stasiuk, <i>Miejsce</i> [z tomu</p>	<p>symboliczne utworu literackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje w tekstach literackich: ironię, komizm, tragizm, humor, patos; ● rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianej epoki; ● wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego (wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Czesław Miłosz, wybrane wiersze, w tym z tomu <i>Ocalenie</i>, oraz <i>Traktat moralny</i> [fragm.]; Tadeusz 	<p>w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe (np. peryfrazę, hiperbolę); leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe (anaforę, epiforę, paralelizm, wyliczenie); wersyfikacyjne (w tym przerzutnię); określa ich funkcje;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego; ● rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście; rozumie ich wartościujący charakter; ● rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy (m.in.: zerwanie z realizmem, wprowadzenie absurdalnych sytuacji i zdarzeń, naruszenie zasad logiki i 	<p>epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje (np.: ożywienie obrazu poetyckiego); wie, co jest dominantą stylistyczną ukształtowania danego utworu;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego; ● rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter; omawia użycie ironii; ● rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianej epoki oraz w tekstach będących nawiązaniem; określa jej artystyczny i wartościujący charakter; 	<p>tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje; (np.: ożywienie obrazu poetyckiego); wie, co jest dominantą stylistyczną ukształtowania danego utworu, przedstawia dowody na poparcie swojego stanowiska;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego; ● trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter; omawia, interpretuje ich użycie, stawia hipotezy; ● rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianej epoki
--	--	--	--	--

<p><i>Opowieści galicyjskie</i>]; Olga Tokarczuk, <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> [z tomu <i>Gra na wielu bębenkach</i>]; Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> [fragm.]; wybrane utwory okresu stanu wojennego; powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów, a także utwory w wykonaniu Ewy Demarczyk];</p> <p>●na poziomie ogólnym rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów literatury współczesnej;</p> <p>●na poziomie ogólnym i przy pomocy nauczyciela rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków,</p>	<p>Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, wybrane wiersze, w tym z tomów <i>Pan Cogito</i> oraz <i>Raport z oblężonego miasta</i>, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Jan Polkowski, Wojciech Wencel; Albert Camus, <i>Dżuma</i>, George Orwell, <i>Rok 1984</i>, Józef Mackiewicz, <i>Droga donikąd</i> [fragm.]; Sławomir Mrożek, <i>Tango</i>, Marek Nowakowski, <i>Raport o stanie wojennym</i> [wybrane opowiadanie]; <i>Górą „Edek”</i> [z tomu <i>Prawo prerii</i>]; Jacek Dukaj, <i>Katedra</i> [z tomu <i>W kraju niewiernych</i>]; Antoni Libera, <i>Madame</i>, Andrzej Stasiuk, <i>Miejsce</i> [z tomu <i>Opowieści galicyjskie</i>]; Olga Tokarczuk, <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> [z tomu <i>Gra na wielu bębenkach</i>]; Ryszard</p>	<p>prawdopodobieństwa; łączenie przeciwieństw w organizacji świata przedstawionego, stosowanie deformacji, wyolbrzymienia, parodii); rozpoznaje ją w tekstach omawianej epoki (np. w <i>Kartotece, Tangu</i>) oraz w tekstach będących nawiązaniem;</p> <p>●wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego (wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Czesław Miłosz, wybrane wiersze, w tym z tomu <i>Ocalenie</i>, oraz <i>Traktat moralny</i> [fragm.]; Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, wybrane wiersze, w tym z tomów <i>Pan Cogito</i> oraz <i>Raport z oblężonego miasta</i>, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Jan Polkowski, Wojciech Wencel; Albert Camus, <i>Dżuma</i>, George Orwell, <i>Rok 1984</i>, Józef Mackiewicz, <i>Droga</i></p>	<p>●wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego (wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Czesław Miłosz, wybrane wiersze, w tym z tomu <i>Ocalenie</i>, oraz <i>Traktat moralny</i> [fragm.]; Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, wybrane wiersze, w tym z tomów <i>Pan Cogito</i> oraz <i>Raport z oblężonego miasta</i>, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Jan Polkowski, Wojciech Wencel; Albert Camus, <i>Dżuma</i>, George Orwell, <i>Rok 1984</i>, Józef Mackiewicz, <i>Droga</i></p>	<p>oraz tekstach będących nawiązaniem; określa jej artystyczny i wartościujący charakter;</p> <p>●wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego (wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego; Czesław Miłosz, wybrane wiersze, w tym z tomu <i>Ocalenie</i>, oraz <i>Traktat moralny</i> [fragm.]; Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, wybrane wiersze, w tym z tomów <i>Pan Cogito</i> oraz <i>Raport z oblężonego miasta</i>, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Jan Polkowski, Wojciech Wencel; Albert Camus, <i>Dżuma</i>, George</p>
--	--	--	--	--

<p>motywów), narracji, sytuacji lirycznej;</p> <p>● rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy (np.: problematyka egzystencjalna, jednostka a społeczeństwo, samotna jednostka wobec opresyjnego systemu, Polacy w czasie niewoli i w czasie wolności, proces degradacji psychicznej człowieka, historia w życiu narodu, codzienność, zwyczajność, motyw artysty, rola poety i poezji, postawa twórcza, motywy apokaliptyczne, Eros i Tanatos, motyw tańca, motyw labiryntu, wędrówki, <i>theatrum mundi</i>, motyw przemijania i pamięci; motywy literatury emigracyjnej);</p> <p>● z pomocą nauczyciela odwołuje się do wybranych tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: <i>Dziadów</i> cz. II oraz</p>	<p>Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> [fragm.]; wybrane utwory okresu stanu wojennego; powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów, a także utwory w wykonaniu Ewy Demarczyk);</p> <p>● rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;</p> <p>● rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; podejmuje próbę ich interpretacji i wartościowania;</p>	<p>Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, wybrane wiersze, w tym z tomów <i>Pan Cogito</i> oraz <i>Raport z obłąkanego miasta</i>, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Jan Polkowski, Wojciech Wencel; Albert Camus, <i>Dżuma</i>, George Orwell, <i>Rok 1984</i>, Józef Mackiewicz, <i>Droga donikąd</i> [fragm.]; Sławomir Mrożek, <i>Tango</i>, Marek Nowakowski, <i>Raport o stanie wojennym</i> [wybrane opowiadanie]; <i>Górą „Edek”</i> [z tomu <i>Prawo prerii</i>]; Jacek Dukaj, <i>Katedra</i> [z tomu <i>W kraju niewiernych</i>]; Antoni Libera, <i>Madame</i>, Andrzej Stasiuk, <i>Miejsce</i> [z tomu <i>Opowieści galicyjskie</i>]; Olga Tokarczuk, <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> [z tomu <i>Gra na wielu bębenkach</i>]; Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> [fragm.]; wybrane utwory okresu stanu wojennego; powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów, a także utwory w wykonaniu Ewy Demarczyk);</p>	<p><i>donikąd</i> [fragm.]; Sławomir Mrożek, <i>Tango</i>, Marek Nowakowski, <i>Raport o stanie wojennym</i> [wybrane opowiadanie]; <i>Górą „Edek”</i> [z tomu <i>Prawo prerii</i>]; Jacek Dukaj, <i>Katedra</i> [z tomu <i>W kraju niewiernych</i>]; Antoni Libera, <i>Madame</i>, Andrzej Stasiuk, <i>Miejsce</i> [z tomu <i>Opowieści galicyjskie</i>]; Olga Tokarczuk, <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> [z tomu <i>Gra na wielu bębenkach</i>]; Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> [fragm.]; wybrane utwory okresu stanu wojennego; powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów, a także utwory w wykonaniu Ewy Demarczyk);</p>	<p>Orwell, <i>Rok 1984</i>, Józef Mackiewicz, <i>Droga donikąd</i> [fragm.]; Sławomir Mrożek, <i>Tango</i>, Marek Nowakowski, <i>Raport o stanie wojennym</i> [wybrane opowiadanie]; <i>Górą „Edek”</i> [z tomu <i>Prawo prerii</i>]; Jacek Dukaj, <i>Katedra</i> [z tomu <i>W kraju niewiernych</i>]; Antoni Libera, <i>Madame</i>, Andrzej Stasiuk, <i>Miejsce</i> [z tomu <i>Opowieści galicyjskie</i>]; Olga Tokarczuk, <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> [z tomu <i>Gra na wielu bębenkach</i>]; Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> [fragm.]; wybrane utwory okresu stanu wojennego; powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów, a także utwory w wykonaniu Ewy Demarczyk);</p> <p>● rozpoznaje tematykę i problematykę</p>
--	--	--	---	--

<p><i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podejmuje próbę porównywania utworów literackich lub ich fragmentów; ● przedstawia z pomocą nauczyciela propozycję odczytania utworu na poziomie dosłownym; ● z pomocą nauczyciela wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki i biograficzny; ● rozpoznaje obecne w utworach literackich wybrane wartości uniwersalne, np. platońską triadę: dobro, piękno, prawdę; miłość, wolność, rodzinę; i narodowe, np. tradycję. 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy (np.: problematyka egzystencjalna, jednostka a społeczeństwo, samotna jednostka wobec opresyjnego systemu, Polacy w czasie niewoli i w czasie wolności, proces degradacji psychicznej człowieka, historia w życiu narodu, codzienność, zwyczajność, motyw artysty, rola poety i poezji, postawa twórcza, motywy apokaliptyczne, Eros i Tanatos, motyw tańca, motyw labiryntu, wędrówki, <i>theatrum mundi</i>, motyw przemijania i pamięci; motywy literatury emigracyjnej); ● potrafi odwołać się do wiedzy o tekstach poznanych w szkole podstawowej, w tym: <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana</i> 	<p>stanu wojennego; powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów, a także utwory w wykonaniu Ewy Demarczyk);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (np.: żelazna kurtyna, zimna wojna, odwilż, mała stabilizacja, wybór Karola Wojtyły na papieża, „Solidarność”, stan wojenny, obrady Okrągłego Stołu; egzystencjalizm, psychoanaliza społeczna, personalizm, postmodernizm; temat rozliczeń z wydarzeniami wojny w literaturze niemieckiej, francuskiej, obecne po wojnie mechanizmy totalitarne oparte na propagandzie i cenzurze – w literaturze angielskiej, silny wpływ ideologiczny na literaturę radziecką, pokolenie ’56, kaskaderzy literatury, pokolenie ’68, nowomowa, drugi obieg wydawniczy; realizm 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (np.: żelazna kurtyna, zimna wojna, odwilż, mała stabilizacja, wybór Karola Wojtyły na papieża, „Solidarność”, stan wojenny, obrady Okrągłego Stołu; egzystencjalizm, psychoanaliza społeczna, personalizm, postmodernizm; temat rozliczeń z wydarzeniami wojny w literaturze niemieckiej, francuskiej, obecne po wojnie mechanizmy totalitarne oparte na propagandzie i cenzurze – w literaturze angielskiej, silny wpływ ideologiczny na literaturę radziecką, pokolenie ’56, kaskaderzy literatury, pokolenie ’68, nowomowa, drugi obieg wydawniczy; realizm 	<p>omawianych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej; zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (np.: żelazna kurtyna, zimna wojna, odwilż, mała stabilizacja, wybór Karola Wojtyły na papieża, „Solidarność”, stan wojenny, obrady Okrągłego Stołu; egzystencjalizm, psychoanaliza społeczna, personalizm, postmodernizm; temat rozliczeń z wydarzeniami wojny w literaturze niemieckiej, francuskiej, obecne po wojnie mechanizmy totalitarne oparte na propagandzie i cenzurze – w literaturze angielskiej, silny wpływ ideologiczny na literaturę radziecką, pokolenie ’56, kaskaderzy literatury, pokolenie ’68, nowomowa, drugi obieg wydawniczy; realizm socjalistyczny, pop-art, akcjonizm, konceptualizm, hiperrealizm; teatr</p>
---	--	--	--	---

	<p><i>Tadeusza Mickiewicza;</i> Adama</p> <ul style="list-style-type: none"> ●porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach; ●przedstawia propozycję odczytania utworu na poziomie dosłownym; ●wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki, biograficzny, kulturowy; ●rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. platońską triadę: dobro, piękno, prawdę; miłość, wolność, odwagę, altruizm, odpowiedzialność, tolerancję, szacunek; rodzinę, i narodowe, np. tradycję, patriotyzm. 	<p>wojny w literaturze niemieckiej, francuskiej, obecne po wojnie mechanizmy totalitarne oparte na propagandzie i cenzurze – w literaturze angielskiej, silny wpływ ideologiczny na literaturę radziecką, pokolenie '56, kaskaderzy literatury, pokolenie '68, nowomowa, drugi obieg wydawniczy; realizm socjalistyczny, pop-art, akcjonizm, konceptualizm, hiperrealizm; teatr eksperymentalny, musical, Nowa Fala; muzyka dodekafoniczna, punktualizm, muzyka konkretna, minimalizm, muzyka popularna; polska szkoła filmowa, kino moralnego niepokoju; folklor, jazz); poddaje ją refleksji;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje (np. występują różne typy bohatera: bohater-narrator, bohater-everyman, bohater-przedstawiciel pokolenia, antybohater; sposób przedstawienia postaci umożliwia ukazanie różnych postaw oraz sytuacji egzystencjalnych, dopuszczenie przez narratora głosu innych bohaterów podkreśla dążenie do obiektywizmu swojej relacji i nadaje narracji dramatyzmu, 	<p>sojalistyczny, pop-art, akcjonizm, konceptualizm, hiperrealizm; teatr eksperymentalny, musical, Nowa Fala; muzyka dodekafoniczna, punktualizm, muzyka konkretna, minimalizm, muzyka popularna; polska szkoła filmowa, kino moralnego niepokoju; folklor, jazz); poddaje ją refleksji;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje (np. występują różne typy bohatera: bohater-narrator, bohater-everyman, bohater-przedstawiciel pokolenia, antybohater; sposób przedstawienia postaci umożliwia ukazanie różnych postaw oraz sytuacji egzystencjalnych, 	<p>eksperymentalny, musical, Nowa Fala; muzyka dodekafoniczna, punktualizm, muzyka konkretna, minimalizm, muzyka popularna; polska szkoła filmowa, kino moralnego niepokoju; folklor, jazz); poddaje ją refleksji;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje (np. występują różne typy bohatera: bohater-narrator, bohater-everyman, bohater-przedstawiciel pokolenia, antybohater; sposób przedstawienia postaci umożliwia ukazanie różnych postaw oraz sytuacji egzystencjalnych, dopuszczenie przez narratora głosu innych bohaterów podkreśla dążenie do obiektywizmu swojej relacji i nadaje narracji dramatyzmu,
--	---	---	---	--

		<p>narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje (np. występują różne typy bohatera: bohater-narrator, bohater-everyman, bohater-przedstawiciel pokolenia, antybohater; sposób przedstawienia postaci umożliwia ukazanie różnych postaw oraz sytuacji egzystencjalnych, dopuszczenie przez narratora głosu innych bohaterów podkreśla dążenie do obiektywizmu swojej relacji i nadaje narracji dramatyzmu, istotny jest wpływ wojennych/emigracyjnych przeżyć osoby mówiącej na postrzeganie przez nią świata wartości, na ich człowieczeństwo)</p> <p>● rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy (np.: problematyka egzystencjalna, jednostka</p>	<p>dopuszczenie przez narratora głosu innych bohaterów podkreśla dążenie do obiektywizmu swojej relacji i nadaje narracji dramatyzmu, istotny jest wpływ wojennych/emigracyjnych przeżyć osoby mówiącej na postrzeganie przez nią świata wartości, na ich człowieczeństwo)</p> <p>● rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy (np.: problematyka egzystencjalna, jednostka a społeczeństwo, samotna jednostka wobec opresyjnego systemu, Polacy w czasie niewoli i w czasie wolności, proces degradacji psychicznej człowieka, historia w życiu narodu, codzienność, zwyczajność, motyw artysty, rola poety i poezji, postawa twórcza, motywy apokaliptyczne, Eros i Tanatos, motyw tańca,</p>	<p>istotny jest wpływ wojennych/emigracyjnych przeżyć osoby mówiącej na postrzeganie przez nią świata wartości, na ich człowieczeństwo)</p> <p>● rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy (np.: problematyka egzystencjalna, jednostka a społeczeństwo, samotna jednostka wobec opresyjnego systemu, Polacy w czasie niewoli i w czasie wolności, proces degradacji psychicznej człowieka, historia w życiu narodu, codzienność, zwyczajność, motyw artysty, rola poety i poezji, postawa twórcza, motywy apokaliptyczne, Eros i Tanatos, motyw tańca, motyw labiryntu, wędrówki, <i>theatrum mundi</i>, motyw przemijania i pamięci; motywy literatury emigracyjnej); oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych (np. postać Hioba)</p>
--	--	---	--	--

		<p>a społeczeństwo, samotna jednostka wobec opresyjnego systemu, Polacy w czasie niewoli i w czasie wolności, proces degradacji psychicznej człowieka, historia w życiu narodu, codzienność, zwyczajność, motyw artysty, rola poety i poezji, postawa twórcza, motywy apokaliptyczne, Eros i Tanatos, motyw tańca, motyw labiryntu, wędrówki, <i>theatrum mundi</i>, motyw przemijania i pamięci; motywy literatury emigracyjnej); oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych (np. postać Hioba) i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</p> <p>●w interpretacji utworów literackich odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: do <i>Dziadów</i> cz. II</p>	<p>motyw labiryntu, wędrówki, <i>theatrum mundi</i>, motyw przemijania i pamięci; motywy literatury emigracyjnej); oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych (np. postać Hioba) i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</p> <p>●w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: do <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza;</p> <p>●konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</p>	<p>i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</p> <p>●w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: do <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza;</p> <p>●konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</p> <p>●przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej; odwołuje się do własnych doświadczeń i obserwacji</p>
--	--	--	--	--

		<p>oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne; ●przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej; ●wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny, społeczny; 	<ul style="list-style-type: none"> ●przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej; odwołuje się do własnych doświadczeń i obserwacji oraz wybranych tekstów kultury; ●wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny, społeczny i inne ●trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. platońską triadę: dobro, piękno, prawdę; miłość, wolność, odwagę, 	<p>oraz wybranych tekstów kultury;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny, społeczny i inne ●trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. platońską triadę: dobro, piękno, prawdę; miłość, wolność, odwagę, altruizm, odpowiedzialność, tolerancję, szacunek; rodzinę; i narodowe, np.: symbole narodowe, tradycję narodową, patriotyzm, tożsamość; określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości; wie, co to etyka Camusa,
--	--	--	--	--

		<p>●rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. platońską triadę: dobro, piękno, prawdę; miłość, wolność, odwagę, altruizm, odpowiedzialność, tolerancję, szacunek; rodzinę; i narodowe, np.: symbole narodowe, tradycję narodową, patriotyzm, tożsamość; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości; wie, co to etyka Camusa, a także Herbertowska etyka heroiczna i kodeks Pana Cogito oraz moralna odpowiedzialność artysty.</p>	<p>altruizm, odpowiedzialność, tolerancję, szacunek; rodzinę; i narodowe, np.: symbole narodowe, tradycję narodową, patriotyzm, tożsamość; określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości; wie, co to etyka Camusa, a także Herbertowska etyka heroiczna i kodeks Pana Cogito oraz moralna odpowiedzialność artysty.</p>	<p>a także Herbertowska etyka heroiczna i kodeks Pana Cogito oraz moralna odpowiedzialność artysty.</p>
I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
●potrafi przetwarzać i układać pod względem	●przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np.	●przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np.	●szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje	●odczytuje dzieła sztuki z różnych dziedzin na

<p>ważności proste informacje z tekstów, np. publicystycznych, naukowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przy pomocy nauczyciela analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wyводу oraz argumentację; ● rozpoznaje niektóre teksty publicystyczne (artykuł), retoryczne (przemówienie) i popularnonaukowe (notatka encyklopedyczna, definicja); ● wie, że starożytny teatr grecki wpłynął na rozwój sztuki teatralnej; ● z pomocą nauczyciela rozumie pojęcie <i>katharsis</i>; ● potrafi wymienić główne prądy filozoficzne epoki: egzystencjalizm, psychoanalizę społeczną, personalizm, postmodernizm; 	<p>publicystycznych, naukowych, w stopniu umożliwiającym funkcjonalne ich wykorzystanie zarówno podczas lekcji, jak i w trakcie samodzielnej pracy;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● odczytuje sens utworu, jego główną myśl, sposób prowadzenia wyводу oraz argumentację; ● rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, reportaż), retorycznych (przemówienie, laudacja) i popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); wśród tekstów prasowych zazwyczaj rozróżnia wiadomość i komentarz; dostrzega zastosowane w tekstach środki językowe; ● odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte; rozróżnia odpowiedzi; 	<p>publicystycznych popularnonaukowych, naukowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wyводу oraz argumentację; ● rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, reportaż, felieton), retorycznych (przemówienie, laudacja), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja) i naukowych (rozprawa); wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość i komentarz; rozpoznaje środki językowe zastosowane w tekstach; ● odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte; rozróżnia odpowiedzi właściwe i unikowe; 	<p>informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wyводу oraz argumentację; ● rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż), retorycznych (przemówienie, laudacja), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja) i naukowych (rozprawa); wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość, komentarz; rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach; ● właściwie odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte; wśród wielu komunikatów 	<p>poziomie dosłownym i przerośnym, porównuje ze sobą dzieła z różnych dziedzin sztuki i różnych epok;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych; ● poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wyводу oraz argumentację; ● rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż), retorycznych (przemówienie, laudacja, popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja) i naukowych (rozprawa); wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość, komentarz; szybko i trafnie rozpoznaje środki językowe i ich
--	--	--	---	--

<p>● zazwyczaj potrafi odczytać na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury;</p> <p>● z reguły odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.</p>	<p>● określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; wie, że wiek XX i przełom XX/XXI w. to czas przemian w teatrze, że oprócz tradycyjnego teatru dramatycznego znaczną rolę odgrywa teatr eksperymentalny; wie, że lata 50. i 60. XX w. w Polsce to czas rozwoju dramatu;</p> <p>● rozumie pojęcie <i>katharsis</i>;</p> <p>● charakteryzuje główne prądy filozoficzne: egzystencjalizm, psychoanalizę społeczną, personalizm, postmodernizm oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;</p> <p>● odczytuje na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury, stosując kod</p>	<p>● określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; wie, że wiek XX i przełom XX/XXI w. to czas przemian w teatrze, że oprócz tradycyjnego teatru dramatycznego znaczną rolę odgrywa teatr eksperymentalny (alternatywny, offowy); wie, że lata 50. i 60. XX w. w Polsce to czas rozwoju dramatu i nawiązywania do popularnego w Europie teatru absurdu;</p> <p>● rozumie pojęcie <i>katharsis</i> i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;</p> <p>● charakteryzuje główne prądy filozoficzne: egzystencjalizm (ateistyczny, chrześcijański), psychoanalizę społeczną, personalizm, postmodernizm oraz</p>	<p>rozdzieli odpowiedzi właściwe i unikowe;</p> <p>● precyzyjnie określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; wie, że wiek XX i przełom XX/XXI w. to czas przemian w teatrze, że oprócz tradycyjnego teatru dramatycznego znaczną rolę odgrywa teatr eksperymentalny (alternatywny, offowy), w którym przekracza się granice między sztukami oraz między teatrem a życiem codziennym; wie, że lata 50. i 60. XX w. w Polsce to czas rozwoju dramatu i nawiązywania do popularnego w Europie teatru absurdu łączącego groteskę z ironicznym dystansem; to także rozwój teatru autorskiego i wielu nieformalnych ośrodków teatralnych;</p> <p>● posługuje się pojęciem <i>katharsis</i> i charakteryzuje</p>	<p>funkcje zastosowane w tekstach;</p> <p>● właściwie odczytuje informacje jawne i ukryte; wśród wielu komunikatów rozróżnia z łatwością odpowiedzi właściwe i unikowe;</p> <p>● precyzyjnie określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; wie, że wiek XX i przełom XX/XXI w. to czas przemian w teatrze, że oprócz tradycyjnego teatru dramatycznego znaczną rolę odgrywa teatr eksperymentalny (alternatywny, offowy), w którym przekracza się granice między sztukami oraz między teatrem a życiem codziennym; wie, że lata 50. i 60. XX w. w Polsce to czas rozwoju dramatu i nawiązywania do popularnego w Europie teatru absurdu łączącego groteskę z ironicznym dystansem; to także rozwój teatru autorskiego i rozwój</p>
--	---	--	--	---

	<p>właściwy danej dziedzinie sztuki;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej. 	<p>określa ich wpływ na kulturę epoki;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy danej dziedzinie sztuki; ● odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej; stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu. 	<p>jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne: egzystencjalizm (ateistyczny, chrześcijański), psychoanalizę społeczną, personalizm, postmodernizm oraz określa ich wpływ na kulturę epoki; ● na poziomie dosłownym i przerośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy danej dziedzinie sztuki; ● odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej; stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu. 	<p>wielu nieformalnych ośrodków teatralnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● posługuje się pojęciem <i>katharsis</i> i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła; ● wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne epoki oraz określa ich wpływ na jej kulturę; ● na poziomie dosłownym, przerośnym i symbolicznym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy danej dziedzinie sztuki; ● odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej; stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.
--	--	--	---	---

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> ● przy pomocy nauczyciela wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; ● zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; ● z pomocą nauczyciela rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych; ● rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu ma wpływ na znaczenie wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> ● wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; ● zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; rozpoznaje ich funkcje w tekście; ● rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych; ● rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu może zmieniać znaczenie wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> ● wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; ● rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je do budowy wypowiedzi o różnym charakterze; ● rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je do budowy własnych wypowiedzi; ● rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz 	<ul style="list-style-type: none"> ● funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; ● rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie je wykorzystuje do budowy wypowiedzi o różnym charakterze; ● rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je funkcjonalnie do budowy własnych wypowiedzi; 	<ul style="list-style-type: none"> ● świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady różnicowania językowego; ● samodzielnie wzbogaca swoją wiedzę o języku; ● funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; ● rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie je wykorzystuje do budowy wypowiedzi o różnym charakterze; ● rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście;

		określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje je funkcjonalnie do budowy własnych wypowiedzi; rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.
II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; dostrzega style funkcjonalne polszczyzny; dostrzega zjawisko mody językowej we współczesnym języku; na poziomie ogólnym potrafi określić podstawowe znaczenie zapożyczeń w tekście; 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; dostrzega style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich stosowania; rozpoznaje modę językową we współczesnym języku i podejmuje próbę oceny zjawiska; 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje i rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; rozumie ich znaczenie w tekście; rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich stosowania; rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku; wie, że to zjawisko polega na krótkotrwałej popularności pewnych form językowych, 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami stylu i stylizacji; rozumie ich znaczenie w tekście; rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich użycia; stosuje je w praktyce; rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku; wie, że to zjawisko polega na krótkotrwałej popularności pewnych form językowych, 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami stylu i stylizacji; rozumie ich znaczenie w tekście; rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich użycia; stosuje je w praktyce; rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku; wie, że to zjawisko polega na krótkotrwałej popularności pewnych form językowych, wynikającej

<p>● zna wybrane biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy wywodzące się z mitologii, Biblii oraz polskiej tradycji kulturowej;</p> <p>● rozpoznaje rodzaje stylizacji (np. kolokwializacja);</p> <p>● dostrzega słownictwo o charakterze wartościującym.</p>	<p>● określa rodzaje zapożyczeń w języku polskim;</p> <p>● zna i rozumie biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w literaturze na przestrzeni epok;</p> <p>● rozpoznaje rodzaje stylizacji (kolokwializacja; stylizacja barokowa) oraz określa ich funkcje w tekście;</p> <p>● rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym/nacechowanym.</p>	<p>wynikającej z przekonania o ich oryginalności lub atrakcyjności;</p> <p>● poprawnie określa rodzaje zapożyczeń i próbuje określić sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok;</p> <p>● zna, rozumie i wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym;</p> <p>● poprawnie rozpoznaje i nazywa rodzaje stylizacji (kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, stylizacja barokowa, stylizacja biblijna) oraz określa ich funkcje w tekście;</p> <p>● rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia</p>	<p>wynikającej z przekonania o ich oryginalności lub atrakcyjności; rozumie, że prowadzi ono do ubożenia języka, rezygnacji z bardziej precyzyjnych określeń;</p> <p>● dokładnie określa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny;</p> <p>● zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym;</p> <p>● rozpoznaje rodzaje stylizacji (kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, stylizacja barokowa, stylizacja biblijna)</p>	<p>z przekonania o ich oryginalności lub atrakcyjności; rozumie, że prowadzi ono do ubożenia języka, rezygnacji z bardziej precyzyjnych określeń;</p> <p>● dokładnie określa i nazywa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny;</p> <p>● zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym;</p> <p>● rozpoznaje rodzaje stylizacji (kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, stylizacja barokowa, stylizacja biblijna) oraz trafnie określa ich funkcje w tekście;</p>
---	--	---	---	--

		słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.	oraz trafnie określa ich funkcje w tekście; ● rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.	● rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.
II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie pojęcie znaku językowego; ● wie, że język to system znaków; ● zna pojęcie aktu komunikacji językowej; ● potrafi wymienić funkcje tekstu; ● rozpoznaje z pomocą nauczyciela niektóre zjawiska powodujące 	<ul style="list-style-type: none"> ● zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; ● zna pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); 	<ul style="list-style-type: none"> ● zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; ● zna i rozumie pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); 	<ul style="list-style-type: none"> ● zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; ● posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); 	<ul style="list-style-type: none"> ● świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady komunikacji wypowiedzi i kultury języka; ● zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; ● sprawnie posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat,

<p>niejednoznaczność wypowiedzi (np. przemilczenia, niedopowiedzenia);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wie, że istnieją różne odmiany polszczyzny; ● stosuje niektóre zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wybrane wypowiedzi językowe, stosując przejrzyste (jednoznaczne) kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność; ● rozróżnia pojęcia manipulacji, dezinformacji, stereotypu; ● na ogół stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji; ● wie, że wszyscy użytkownicy języka powinni dbać nie tylko o to, by ich wypowiedzi były poprawnie sformułowane, ale też o odpowiednie 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje i zazwyczaj określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); ● rozpoznaje niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoksy, przemilczenia, grę słów, niedopowiedzenia, homonimie); ● stara się posługiwać różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej; ● stosuje zasady etyki wypowiedzi jako zasady dotyczące postaw oraz zachowań uczestników rozmowy; ● rozróżnia pojęcia 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); ● rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoksy, przemilczenia, niedopowiedzenia, elipsy/ wyrzutnie, anakoluty, grę słów, homonimie), dba o jasność i precyzję komunikatu; ● posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej; ● stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); ● trafnie rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoksy, przemilczenia, niedopowiedzenia, elipsy/wyrzutnie, anakoluty, grę słów, homonimie), dba o jasność i precyzję komunikatu; ● sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej; ● stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, 	<p>nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną), ● rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy, przemilczenia, niedopowiedzenia, elipsy / wyrzutnie, anakoluty, grę słów, homonimie), dba o jasność i precyzję komunikatu; ● sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej; ● stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;
---	--	---	--	---

<p>nastawienie względem siebie, oparte na szacunku;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● z pomocą nauczyciela dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej). 	<p>stereotypu, bańki informacyjnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji; ● wie, że wszyscy użytkownicy języka powinni dbać nie tylko o to, by ich wypowiedzi były poprawnie sformułowane, ale też o odpowiednie nastawienie względem siebie, oparte na szacunku; ● dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej). 	<p>poprawność – niepoprawność;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozróżnia pojęcia manipulacji, dezinformacji, postprawdy, stereotypu, bańki informacyjnej, wiralności; ● w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji, okazując szacunek rozmówcy; ● charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej). 	<p>poprawność – niepoprawność;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozróżnia pojęcia manipulacji, dezinformacji, postprawdy, stereotypu, bańki informacyjnej, wiralności; charakteryzuje je; ● stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji, okazując szacunek rozmówcy, wyrażając zainteresowanie sprawami, o których mówi, respektując jego poglądy; ● wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej). 	<ul style="list-style-type: none"> ● rozróżnia pojęcia manipulacji, dezinformacji, postprawdy, stereotypu, bańki informacyjnej, wiralności; rozpoznaje te zjawiska w tekstach i je charakteryzuje; ● stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji; zna i stosuje formy etykiety językowej; ● wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).
<p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p>				

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> ● stosuje podstawowe zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej; ● wykorzystuje podstawowe zasady interpunkcji w zdaniach złożonych (oddzielanie przecinkiem zdań składowych); ● wie, że w tekstach mogą się pojawić zamierzone błędy ortograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> ● wykorzystuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej; ● wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji w różnorodnych typach wypowiedzeń; ● wie, że w tekstach mogą się pojawić zamierzone błędy ortograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> ● poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej; ● wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu; ● wyjaśnia znaczenie zastosowanej interpunkcji (np. funkcje wykrzyknika, wielokropka, myślnika, nawiasu, dwukropka); ● wie, że w tekstach mogą się pojawić zamierzone błędy ortograficzne i zna funkcje błędu ortograficznego w artystycznym tekście. 	<ul style="list-style-type: none"> ● poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej; ● zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu; ● wyjaśnia znaczenie zastosowanej interpunkcji; ● wie, że w tekstach mogą się pojawić zamierzone błędy ortograficzne i zna funkcje błędu ortograficznego w tekście artystycznym (m.in.: szokowanie, podkreślenie językowej oryginalności, zwrócenie uwagi; wyraz niezgody na zastane reguły; stylizacja 	<ul style="list-style-type: none"> ● świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji; ● dostrzega wariantywność zasad ortograficznych; ● bardzo dobrze zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.

			środowiskowa; efekt humorystyczny).	
III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> ● przy pomocy nauczyciela formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej; ● próbuje określać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; ● na ogół rozumie i próbuje stosować w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); ● przy pomocy nauczyciela potrafi wskazać użyte w tekście środki retoryczne (np.: pytania retoryczne, powtórzenia, apostrofy, wyliczenia, wykrzyknienia); 	<ul style="list-style-type: none"> ● formułuje tezy i argumenty w samodzielnie tworzonej wypowiedzi ustnej i pisemnej; ● wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; ● rozumie i na ogół stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); ● zna podstawowe środki retoryczne (powtórzenia i ich rodzaje: anaforę, epiforę, paralelizmy, pytania retoryczne, apostrofy, wyliczenia, 	<ul style="list-style-type: none"> ● formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; ● wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; ● rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); ● wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. wykrzyknienia, pytania retoryczne, wyliczenia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, 	<ul style="list-style-type: none"> ● formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; ● wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; ● rozumie i zawsze stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); ● wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. wykrzyknienia, pytania retoryczne, wyliczenia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, 	<ul style="list-style-type: none"> ● formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; ● wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; ● rozumie i zawsze stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); ● wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. wykrzyknienia, pytania retoryczne, wyliczenia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie,

<ul style="list-style-type: none"> ●potrafi wyróżnić argumenty w swojej wypowiedzi pisemnej; ●zazwyczaj rozumie, na czym polegają logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych; ●odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; ●wie, że reklama zawiera informacje o produkcie albo usługach, zachęcające do ich zakupu; ●przy pomocy nauczyciela rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji; ●rozumie zjawisko nowomowy. 	<p>wykrzyknienia, inwersje);</p> <ul style="list-style-type: none"> ●rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne); ●jest świadomy tego, na czym polegają logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych i stosuje je we własnych tekstach; ●odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; ●rozróżnia wymiar obietnic składanych w tekstach reklamy; ●rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji; ●rozumie zjawisko nowomowy; określa jego cechy i funkcje w tekście. 	<p>przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty <i>ad personam</i>); ●rozumie, na czym polegają logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; ●odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; ●rozróżnia pragmatyczny i etyczny wymiar obietnic składanych w tekstach reklamy; ●rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji 	<p>przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty <i>ad personam</i>); ●rozumie, na czym polegają logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; ●odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; ●rozróżnia pragmatyczny i etyczny wymiar obietnic składanych w tekstach reklamy; wie, że zgodnie z etycznym wymiarem reklamy nie może ona: wprowadzać odbiorcy w błąd, zawierać treści 	<p>inwersje) oddziałują na odbiorcę;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty <i>ad personam</i>); ●rozumie, na czym polegają logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; ●odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; ●rozróżnia pragmatyczny i etyczny wymiar obietnic składanych w tekstach reklamy; wie, że zgodnie z etycznym wymiarem reklamy nie może ona: wprowadzać odbiorcy w błąd, zawierać treści dyskryminujących, zachęcać do przemocy,
--	--	---	---	--

		<p>i ocenia je pod względem etycznym;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozumie zjawisko nowomowy; określa jego cechy i funkcje w tekście; wie, że to język władzy i kontrolowanych przez nią środków przekazu w państwach totalitarnych, służący propagandzie politycznej do manipulowania ludźmi i nastrojami społecznymi oraz do tworzenia nowej rzeczywistości. 	<p>dyskryminujących, zachęcać do przemocy, nakłaniać do kupna przez wywoływanie lęku, nadużywać zaufania odbiorcy;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje różnorodne elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym; ● rozumie zjawisko nowomowy; wie, że to język władzy i kontrolowanych przez nią środków przekazu w państwach totalitarnych, służący propagandzie politycznej do manipulowania ludźmi i nastrojami społecznymi oraz do tworzenia nowej rzeczywistości; określa jego cechy i funkcje w tekście (ciągłe wartościowanie, kreujące świat jednoznacznych opozycji, nadawanie wyrazom nowych znaczeń, wykorzystywanie 	<p>nakłaniać do kupna przez wywoływanie lęku, nadużywać zaufania odbiorcy;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● bezbłędnie rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym; ● rozumie zjawisko nowomowy; wie, że to język władzy i kontrolowanych przez nią środków przekazu w państwach totalitarnych, służący propagandzie politycznej do manipulowania ludźmi i nastrojami społecznymi oraz do tworzenia nowej rzeczywistości; określa jego cechy i funkcje w tekście (ciągłe wartościowanie, kreujące świat jednoznacznych opozycji, nadawanie wyrazom nowych znaczeń, wykorzystywanie sloganów, tabu językowe); wie, że to pojęcie stworzone przez George'a Orwella w powieści <i>Rok 1984</i>.
--	--	---	---	---

			sloganów, językowe).	tabu	
III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie					
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:	
<ul style="list-style-type: none"> ● zajmuje stanowisko w danej sprawie, ale nie zawsze potrafi uzasadnić własne zdanie; ● zazwyczaj umie zbudować wypowiedź z uwzględnieniem celu i adresata; ● na ogół potrafi dostrzec przejawy agresji językowej; ● przy pomocy nauczyciela formułuje oceny, pytania, odpowiedzi, redaguje proste informacje, uzasadnienia, komentarze; ● z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze 	<ul style="list-style-type: none"> ● zgadza się z cudzymi poglądami lub podejmuje próbę polemiki z nimi, uzasadniając własne zdanie; ● buduje wypowiedź, określa jej cel i adresata, zna funkcję, którą ma spełnić; ● dostrzega przejawy agresji językowej i na nie reaguje; ● zgodnie z normami formułuje oceny, pytania, odpowiedzi, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji; ● tworzy spójne wypowiedzi w 	<ul style="list-style-type: none"> ● zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; ● buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki; ● reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi; 	<ul style="list-style-type: none"> ● zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; ● buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, 	<ul style="list-style-type: none"> ● tworzy teksty mówione i pisane odznaczające się oryginalnością oraz wartością artystyczną; ● rozwija własną twórczość (próby literackie, pisanie do gazetki szkolnej, uczestnictwo w warsztatach pisania i inne); ● zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; ● buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, 	

<p>argumentacyjnym (szkic interpretacyjny; rozprawka, szkic krytyczny), hasło encyklopedyczne, definicja, notatka syntetyzująca, referat, streszczenie;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● z pomocą nauczyciela odróżnia streszczenie od parafrazy ● z pomocą nauczyciela tworzy plan kompozycyjny i dekompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; ● próbuje stosować retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu ● wygłaszając mowę, popełnia błędy, jednakże nie zakłócają one komunikatywności wypowiedzi, wywodu; ● z pomocą nauczyciela interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w 	<p>następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (szkic interpretacyjny; rozprawka, szkic krytyczny), hasło encyklopedyczne, definicja, notatka syntetyzująca, referat, streszczenie;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● odróżnia streszczenie od parafrazy; ● tworzy plan kompozycyjny i dekompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; ● stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; ● wygłasza mowę z zastosowaniem środków pozajęzykowych; ● podczas interpretowania tekstu formułuje argumenty na jego 	<ul style="list-style-type: none"> ● zgodnie z normami formułuje oceny, pytania, odpowiedzi, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji; ● tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (szkic interpretacyjny; rozprawka, szkic krytyczny), hasło encyklopedyczne, definicja, notatka syntetyzująca, referat, streszczenie; ● sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie je stosuje w zależności od celu wypowiedzi; ● poprawnie tworzy plan kompozycyjny i dekompozycyjny 	<ul style="list-style-type: none"> ● zgodnie z normami formułuje oceny, pytania, odpowiedzi, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji; ● tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (szkic interpretacyjny; rozprawka, szkic krytyczny), hasło encyklopedyczne, definicja, notatka syntetyzująca, referat, streszczenie; ● sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie je stosuje w zależności od celu wypowiedzi; ● poprawnie tworzy plan kompozycyjny i dekompozycyjny 	<p>z zachowaniem zasad retoryki;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi; ● zgodnie z normami formułuje oceny, pytania, odpowiedzi, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji; ● tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (szkic interpretacyjny; rozprawka, szkic krytyczny), hasło encyklopedyczne, definicja, notatka syntetyzująca, referat, streszczenie; ● sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy;
---	--	--	---	---

<p>tym własnego doświadczenia, próbuje przeprowadzić logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zna zasady poprawności językowej i stylistycznej; próbuje je stosować podczas tworzenia własnego tekstu; ● wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym. 	<p>podstawie oraz odwołując się do znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia; przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i stosuje je w tworzeniu własnego tekstu; ● wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, stosuje kryteria poprawności językowej. 	<p>tekstów o charakterze argumentacyjnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● poprawnie stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; ● wygłasza mowę (obrończą, oskarżycielską) z uwzględnieniem środków pozajęzykowych (gesty, mimika, modulacja głosu); ● samodzielnie interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów; ● potrafi dokonać reinterpretacji, rewizji, np. motywu; 	<p>tekstów o charakterze argumentacyjnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● poprawnie stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; ● wygłasza mowę (obrończą, oskarżycielską) z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację); ● w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przerośnym i symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym 	<p>funkcjonalnie je stosuje w zależności od celu wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● sprawnie tworzy plan kompozycyjny i dekompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; ● funkcjonalnie stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; ● wygłasza mowę (obrończą, oskarżycielską) z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację); ● w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przerośnym i symbolicznym, formułuje
--	---	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> ●właściwie stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe; ●wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje autokorekty, stosuje kryteria poprawności językowej. 	<p>własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●potrafi dokonać reinterpretacji, rewizji, np. motywu; ●właściwie stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe; ●wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej. 	<p>argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●potrafi dokonać reinterpretacji, rewizji, np. motywu; ●właściwie stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe; ●wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.
IV. Samokształcenie				

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> ●potrafi się samodzielnie uczyć; ●przygotowuje różne formy prezentacji własnego stanowiska (plakat, gazetka, wypowiedź, referat, prezentacja), np. przygotowuje prezentację na temat: <i>Zesłańcy, wygnańcy, tulacze</i>; na podstawie wybranych tekstów kultury przedstawia różne sposoby ujęcia losów ludzi zmuszonych do opuszczenia miejsca swego zamieszkania; ●próbuje porządkować informacje; ●w niewielkim stopniu potrafi syntetyzować poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia; 	<ul style="list-style-type: none"> ●pracuje samodzielnie; ●przygotowuje różne formy prezentacji własnego stanowiska (plakat, gazetka, wypowiedź, referat, prezentacja), np. przygotowuje prezentację na temat: <i>Zesłańcy, wygnańcy, tulacze</i>; na podstawie wybranych tekstów kultury przedstawia różne sposoby ujęcia losów ludzi zmuszonych do opuszczenia miejsca swego zamieszkania; ●porządkuje informacje w problemowe całości, np. wg epoki literackiej, autora, utworu, motywu lub innego zagadnienia; ●korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; 	<ul style="list-style-type: none"> ●rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (plakat, gazetka, referat, wypowiedź, prezentacja), np. przygotowuje prezentację na temat: <i>Zesłańcy, wygnańcy, tulacze</i>; na podstawie wybranych tekstów kultury przedstawia różne sposoby ujęcia losów ludzi zmuszonych do opuszczenia miejsca swego zamieszkania; ●porządkuje informacje w problemowe całości przez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; 	<ul style="list-style-type: none"> ●rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (plakat, gazetka, wypowiedź, referat, prezentacja), np. przygotowuje prezentację na temat: <i>Zesłańcy, wygnańcy, tulacze</i>; na podstawie wybranych tekstów kultury przedstawia różne sposoby ujęcia losów ludzi zmuszonych do opuszczenia miejsca swego zamieszkania; ●porządkuje informacje w problemowe całości przez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; 	<ul style="list-style-type: none"> ●rozwija swoje zainteresowania językiem i literaturą na różnych zajęciach pozaszkolnych; ●szerzy wśród rówieśników zainteresowanie językiem polskim, literaturą i kulturą; ●rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja, plakat, gazetka), np. przygotowuje prezentację na temat: <i>Zesłańcy, wygnańcy, tulacze</i>; na podstawie wybranych tekstów kultury przedstawia różne sposoby ujęcia losów ludzi zmuszonych do opuszczenia miejsca swego zamieszkania;

<ul style="list-style-type: none"> ●sporadycznie korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; ●próbuje stosować odpowiednie cytaty w swoich wypowiedziach; ●próbuje wzbogacić swoją wypowiedź pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gesty); ●w niewielkim stopniu posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego; ●w niewielkim stopniu wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki online, autorskie strony internetowe) do przygotowania samodzielnych zadań; ●z pomocą nauczyciela prezentuje swoje osiągnięcia, zainteresowania, 	<ul style="list-style-type: none"> ●wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedziach; ●wzbogaca swoją wypowiedź pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja); ●posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego; ●wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki online, autorskie strony internetowe); ●prezentuje swoje osiągnięcia, zainteresowania, np. wykorzystując formę projektu; ●gromadzi i na ogół trafnie przetwarza informacje w celu wykorzystywania ich podczas lekcji, zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> ●w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; ●sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; ●dokonuje selekcji źródeł; ●w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty, poprawnie je zapisać i zastosować w wypowiedzi; wyjaśnia funkcje cudzośłowu; ●wzbogaca swoją wypowiedź trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gesty, modulacja głosu); ●w celu poszerzenia swoich wiadomości 	<ul style="list-style-type: none"> ●w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej; ●podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; trafnie odwołuje się do informacji zawartych w przypisach; ●dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych; ●w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi; trafnie odwołuje się do nich, udowadniając postawioną tezę; określa, jaką funkcję pełnią przytoczone cytaty; ●wzbogaca swoją wypowiedź celowo 	<ul style="list-style-type: none"> ●porządkuje informacje w problemowe całości przez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; ●w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej; ●podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; trafnie odwołuje się do informacji zawartych w przypisach; ●dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych; ●w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i
---	--	---	--	--

<p>np. wykorzystując formę projektu;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●gromadzi informacje potrzebne do napisania sprawdzianu lub wykonania zadania domowego; ●zna pojęcie hipertekstu. 	<p>pozalekcyjnych oraz pracy w domu;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●zna pojęcie hipertekstu; rozpoznaje jego realizacje. 	<p>i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi, symboli, <i>Słownikiem mitów i tradycji kultury</i>), także w wersji on-line;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich oceny; ●dba o rozwój swoich zainteresowań oraz popularyzację osiągnięć, wykorzystując formę projektu; ●gromadzi i przetwarza informacje; ●w sposób funkcjonalny korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje 	<p>stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu);</p> <ul style="list-style-type: none"> ●w celu poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi, symboli, <i>Słownikiem mitów i tradycji kultury</i>), także w wersji on-line; ●wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny; ●wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć; 	<p>zastosować je w wypowiedzi; trafnie odwołuje się do nich, udowadniając postawioną tezę; określa, jaką funkcję pełnią przytoczone cytaty;</p> <ul style="list-style-type: none"> ●wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu); ●w celu poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi, symboli, <i>Słownikiem mitów i tradycji kultury</i>), także w wersji on-line; ●wykorzystuje multimedialne źródła informacji
---	--	--	---	---

		<p>wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zna pojęcie hipertekstu; rozpoznaje jego realizacje internetowe i pozainternetowe. 	<ul style="list-style-type: none"> ● gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych; ● korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników online, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość; ● zna pojęcie hipertekstu; rozpoznaje jego realizacje internetowe i pozainternetowe; określa ich funkcje w komunikacji, umiejętnie z nich korzysta w gromadzeniu informacji. 	<p>oraz dokonuje ich krytycznej oceny;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chętnie i twórczo wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć; ● gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych; ● korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników online, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość; ● zna pojęcie hipertekstu; rozpoznaje jego realizacje internetowe i pozainternetowe; określa ich funkcje w komunikacji,
--	--	--	--	--

*Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25*

				umiejętnie z nich korzysta w gromadzeniu informacji.
--	--	--	--	---

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: Matematyka	Klasa: 5TEL
Nauczyciel: Elżbieta Lenard	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półrocze I i II
Program nauczania: MATeMATyka -Program nauczania matematyki dla liceum/technikum	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: 1. Ciągi(wrzesień) 2. Statystyka(wrzesień) 3. Rachunek prawdopodobieństwa(październik, listopad) 4. Graniastoslupy i ostrosłupy(listopad, grudzień, styczeń) 5. Bryły obrotowe(luty,marzec)	
Podręczniki obowiązkowe: „MATeMATyka” 3. Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy(dokończenie) MATeMATyka” 4. Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: kalkulator prosty, Wybrane wzory matematyczne.	
Wymagania formalne: zeszyt, podręcznik, przybory geometryczne	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none">– praca klasowa podsumowująca dział,– sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału(zapowiadany), może mieć formę testu,– sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu,– kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje 3ostatnie poprzedzające jednostki lekcyjne, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,– odpowiedź (może mieć formę pisemną),– praca domowa,– aktywność na lekcji,	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none">– praca na lekcji,– udział w konkursach przedmiotowych,– premia za frekwencję
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none">– uczeń dwa razy w półroczu może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),– jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela,– kartkówki nie podlegają poprawie.	

CIĄGI- dokończenie

Poziom (K) lub (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• wyznacza kolejne wyrazy ciągu, gdy danych jest kilka jego początkowych wyrazów
• wyznacza wyrazy ciągu opisanego słownie
• szkicuje wykres ciągu
• wyznacza wzór ogólny ciągu, gdy danych jest kilka jego początkowych wyrazów
• wyznacza wskazane wyrazy ciągu określonego wzorem ogólnym
• wyznacza wyrazy ciągu spełniające dany warunek (np. przyjmujące daną wartość) – w prostych przypadkach
• podaje przykłady ciągów monotonicznych, których wyrazy spełniają podane warunki
• uzasadnia, że dany ciąg nie jest monotoniczny
• wyznacza wyraz a_{n+1} ciągu określonego wzorem ogólnym
• bada monotoniczność ciągu – w prostych przypadkach
• wyznacza początkowe wyrazy ciągu określonego rekurencyjnie
• wyznacza wzór rekurencyjny ciągu, mając dany wzór ogólny – w prostych przypadkach
• podaje przykłady ciągów arytmetycznych
• wyznacza wyrazy ciągu arytmetycznego, gdy dane są jego pierwszy wyraz i różnica
• określa monotoniczność ciągu arytmetycznego
• wyznacza wzór ogólny ciągu arytmetycznego, gdy dane są dwa jego wyrazy
• stosuje związek między trzema kolejnymi wyrazami ciągu arytmetycznego do wyznaczania wyrazów ciągu arytmetycznego
• sprawdza, czy dany ciąg jest arytmetyczny – w prostych przypadkach
• oblicza sumę n początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego
• podaje przykłady ciągów geometrycznych
• wyznacza wyrazy ciągu geometrycznego, gdy dane są jego pierwszy wyraz i iloraz
• wyznacza wzór ogólny ciągu geometrycznego, gdy dane są dwa jego wyrazy
• określa monotoniczność ciągu geometrycznego
• sprawdza, czy dany ciąg jest geometryczny – w prostych przypadkach
• oblicza sumę n początkowych wyrazów ciągu geometrycznego
• stosuje własności ciągu arytmetycznego i ciągu geometrycznego w zadaniach różnego typu – w prostych przypadkach
• oblicza wysokość kapitału przy różnych okresach kapitalizacji
• oblicza oprocentowanie lokaty i okres oszczędzania – w prostych przypadkach

Poziom (R) lub (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

• wyznacza wzór ogólny ciągu spełniającego podane warunki – w trudniejszych przypadkach
• bada monotoniczność ciągów
• wyznacza wzór rekurencyjny ciągu, gdy dany jest jego wzór ogólny – w trudniejszych przypadkach
• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności związane ze wzorem rekurencyjnym ciągu
• rozwiązuje zadania z parametrem dotyczące monotoniczności ciągu
• stosuje własności ciągu arytmetycznego oraz wzory na sumę jego wyrazów w zadaniach o podwyższonym stopniu trudności, w tym w zadaniach tekstowych
• wyznacza wartości niewiadomych tak, aby wraz z danymi liczbami tworzyły ciąg arytmetyczny lub geometryczny – w prostych przypadkach
• rozwiązuje równania z zastosowaniem wzorów na sumę wyrazów ciągu arytmetycznego i geometrycznego – w trudniejszych przypadkach
• stosuje związek między trzema kolejnymi wyrazami ciągu geometrycznego – w zadaniach różnego typu
• rozwiązuje zadania związane z lokatami dotyczące okresu oszczędzania, wysokości oprocentowania oraz zadania związane z kredytami
• stosuje w zadaniach własności ciągów arytmetycznego i geometrycznego, w tym wzory na sumę n początkowych wyrazów tych ciągów, również w zadaniach osadzonych w kontekście praktycznym – w trudniejszych przypadkach

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów (K) – (D) oraz:

• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące ciągów, w szczególności monotoniczności ciągu

STATYSTYKA

Poziom (K) lub (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• oblicza średnią arytmetyczną, wyznacza medianę i dominantę zestawu danych
• oblicza średnią ważoną liczb z podanymi wagami

Poziom (R) lub (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

• oblicza średnią arytmetyczną, wyznacza medianę i dominantę danych przedstawionych różnymi sposobami
• wykorzystuje w zadaniach średnią arytmetyczną, medianę, dominantę i średnią ważoną – w trudniejszych przypadkach
• oblicza średnią arytmetyczną, wyznacza medianę i dominantę danych pogrupowanych różnymi sposobami
• rozwiązuje zadania dotyczące statystyki – w trudniejszych przypadkach

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów (K) – (D) oraz:

• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące statystyki

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

Poziom (K) lub (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• wypisuje wszystkie możliwe wyniki danego doświadczenia
• stosuje regułę mnożenia do wyznaczenia liczby wyników doświadczenia spełniających dany warunek – w typowych sytuacjach
• przedstawia drzewo ilustrujące wyniki danego doświadczenia – w prostych sytuacjach
• wypisuje wszystkie możliwe permutacje danego zbioru
• wykonuje obliczenia, stosując definicję silni
• oblicza liczbę permutacji danego zbioru – w prostych sytuacjach
• oblicza liczbę wariacji bez powtórzeń – w prostych sytuacjach
• oblicza liczbę wariacji z powtórzeniami – w prostych sytuacjach
• stosuje regułę dodawania do obliczania liczby wyników doświadczenia spełniających dany warunek – w prostych sytuacjach
• określa przestrzeń (zbiór) zdarzeń elementarnych dla danego doświadczenia
• opisuje wyniki sprzyjające danemu zdarzeniu losowemu
• określa zdarzenia: przeciwne, niemożliwe, pewne i wykluczające się
• stosuje klasyczną definicję prawdopodobieństwa do obliczania prawdopodobieństw zdarzeń losowych – w typowych sytuacjach
• oblicza prawdopodobieństwo zdarzenia przeciwnego
• stosuje twierdzenie o prawdopodobieństwie sumy zdarzeń – w prostych sytuacjach

Poziom (R) lub (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

• stosuje regułę mnożenia i regułę dodawania do obliczania liczby wyników doświadczenia spełniających dany warunek – w złożonych sytuacjach
• oblicza liczbę permutacji danego zbioru – w złożonych sytuacjach
• oblicza liczbę wariacji bez powtórzeń – w złożonych sytuacjach
• oblicza liczbę wariacji z powtórzeniami – w złożonych sytuacjach
• wyznacza sumę, iloczyn i różnicę zdarzeń losowych
• stosuje klasyczną definicję prawdopodobieństwa do obliczania prawdopodobieństw zdarzeń losowych – w złożonych sytuacjach
• stosuje własności prawdopodobieństwa do obliczania prawdopodobieństw zdarzeń

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów od (K) do (D) oraz:

• stosuje własności prawdopodobieństwa w dowodach twierdzeń
• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące prawdopodobieństwa

GRANIASTOSŁUPY I OSTROSŁUPY

Poziom (K) lub (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• wskazuje w wielościanie proste prostopadłe, równoległe i skośne
• wskazuje w wielościanie rzut prostokątny danego odcinka na daną płaszczyznę
• określa liczbę ścian, wierzchołków i krawędzi wielościanu; sprawdza, czy istnieje graniastosłup o danej liczbie krawędzi
• wskazuje elementy charakterystyczne wielościanu (np. wierzchołek ostrosłupa)
• oblicza pole powierzchni bocznej i całkowitej graniastosłupa oraz ostrosłupa
• rysuje siatkę wielościanu na podstawie jej fragmentu
• oblicza długości przekątnych graniastosłupa prostego – w prostych przypadkach
• oblicza objętość graniastosłupa prostego i ostrosłupa prawidłowego
• wskazuje kąt między przekątną graniastosłupa a płaszczyzną jego podstawy
• wskazuje kąty między odcinkami w ostrosłupie a płaszczyzną jego podstawy – w prostych przypadkach
• wskazuje kąt między sąsiednimi ścianami wielościanu – w prostych przypadkach
• rozwiązuje typowe zadania dotyczące kąta między prostą a płaszczyzną
• stosuje funkcje trygonometryczne do obliczania pola powierzchni i objętości wielościanu – w prostych sytuacjach

Poziom (R) lub (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

• przeprowadza wnioskowania dotyczące położenia prostych w przestrzeni
• stosuje i przekształca wzory na pola powierzchni i objętości wielościanów
• stosuje funkcje trygonometryczne i twierdzenia planimetrii do obliczenia pola powierzchni i objętości wielościanu – w złożonych sytuacjach
• oblicza miarę kąta dwuściennego między ścianami wielościanu
• rozwiązuje zadania dotyczące miary kąta między prostą a płaszczyzną (również z wykorzystaniem trygonometrii) – w trudnych sytuacjach

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów od (K) do (D) oraz:

• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące wielościanów
• przeprowadza dowody twierdzeń dotyczących związków miarowych w wielościanach

BRYŁY OBROTOWE

Poziom (K) lub (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• wskazuje elementy charakterystyczne bryły obrotowej (np. kąt rozwarcia stożka)
• zaznacza przekrój osiowy walca i stożka oraz przekroje kuli
• oblicza pole powierzchni i objętość bryły obrotowej – w prostych sytuacjach
• rozwiązuje zadania dotyczące rozwinięcia powierzchni bocznej walca i stożka – w prostych sytuacjach
• stosuje funkcje trygonometryczne do obliczania pola powierzchni i objętości bryły obrotowej – w prostych sytuacjach
• wyznacza skalę podobieństwa brył podobnych – w prostych przypadkach

Poziom (R) lub (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

• stosuje funkcje trygonometryczne i twierdzenia planimetrii do obliczenia pola powierzchni i objętości bryły obrotowej – w złożonych sytuacjach
• wykorzystuje podobieństwo brył i skalę podobieństwa brył podobnych podczas rozwiązywania zadań

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów od (K) do (D) oraz:

• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące brył obrotowych
• przeprowadza dowody twierdzeń dotyczących związków miarowych w bryłach obrotowych

PRZYKŁADY DOWODÓW W MATEMATYCE

Poziom (K) lub (P)

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą** lub **dostateczną**, jeśli:

• przeprowadza proste dowody dotyczące własności liczb
• przeprowadza proste dowody, stosując metodę równoważnego przekształcania tezy
• uzasadnia niewymierność liczby, stosując dowód nie wprost w prostych sytuacjach
• przeprowadza proste dowody dotyczące własności figur płaskich

Poziom (R) lub (D)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą** lub **bardzo dobrą**, jeśli opanował poziomy (K) i (P) oraz dodatkowo:

• przeprowadza trudniejsze dowody dotyczące własności liczb całkowitych
• przeprowadza trudniejsze dowody dotyczące nierówności (np. wykorzystując zależność między średnią arytmetyczną a średnią geometryczną)
• stosuje metodę równoważnego przekształcania tezy – w trudnych sytuacjach
• przeprowadza trudniejsze dowody dotyczące własności figur płaskich
• przeprowadza dowody nie wprost – w trudnych sytuacjach

Poziom (W)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli opanował wiedzę i umiejętności z poziomów od (K) do (D) oraz:

• przeprowadza dowody wymagające wiedzy opisanej na poziomie (W) z innych działów

POWTÓRZENIE materiału z klas pierwszej, drugiej, trzeciej, czwartej odbywać się będzie w ciągu całego roku szkolnego.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: Religia	Klasa: 5 TEL
Nauczyciel: Karolina Sienkiewicz	Poziom: Podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 2	Półrocze I i II
Program nauczania: Z Bogiem w dorosłe życie	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: - Boskie pochodzenie pragnienia szczęścia, - uczucia jako naturalne elementy psychiki ludzkiej, - miłość do Boga, drugiego człowieka i Ojczyzny, - miłość jako podstawa aktywności chrześcijańskiej, - właściwe rozumienie miłości, - miłość jako sens ludzkiego istnienia, - miłość jako dar i zadanie, - istota i cechy miłości małżeńskiej, - tematyka związana z przeżywaniem uroczystości i świąt w roku liturgicznym. Sprawdzanie wiadomości (odpowiedź ustna: wrzesień - kwiecień).	
Podręczniki obowiązkowe: Szukam miłości Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	
Wymagania formalne: Zeszyt	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none">- odpowiedź ustna,- praca przy komputerze,- praca domowa,- prezentacje multimedialne,- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów).	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none">- praca na lekcji,- udział w konkursach przedmiotowych,- udział w olimpiadach,- referaty,- wykonywanie pomocy szkolnych,- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none">- uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji.	

Wymagania na poszczególne oceny:

Zasady oceniania (zgodne w wytycznymi Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z 2008 r.):

- Ocenianiu nie podlegają praktyki religijne.
- Oceny z religii są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
- Nauczyciele religii są zobowiązani do podania wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen śródrocznych i rocznych z religii oraz sposobu sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
- Nauczyciele religii informują o warunkach i trybie uzyskania z religii oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
- Nauczyciele religii są zobowiązani do dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych oraz edukacyjnych uczniów posiadających opinie wydane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.
- Oceny z religii ustala się w stopniach w zakresie skali od 1 do 6.

Ogólne kryteria ocen z religii:

Celujący:

Uczeń:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą
- posiada wiedzę wykraczającą poza program oraz potrafi ją twórczo wprowadzać w życie
- aktywnie uczestniczy w zajęciach
- wykonuje dodatkowe zadania dla chętnych
- bierze udział w konkursach przedmiotowych
- uczestniczy w zajęciach dodatkowych o tematyce religijnej w szkole lub parafii
- wzorowo prowadzi zeszyt

Bardzo dobry

Uczeń:

- opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania
- chętnie i systematycznie uczestniczy w zajęciach
- jest aktywny na zajęciach
- okazuje szacunek podczas modlitwy i słuchania Słowa Bożego
- wzorowo prowadzi zeszyt

Dobry

Uczeń:

- opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania
- ma dobrą umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy
- osiąga postępy podczas zajęć
- jest chętny do pracy
- okazuje szacunek podczas modlitwy i słuchania Słowa Bożego
- starannie prowadzi zeszyt

Dostateczny

Uczeń:

- opanował wiedzę i umiejętności umożliwiające dalsze zdobywanie wiedzy
- w jego wiadomościach są wyraźne luki
- wykazuje chęć do pracy na zajęciach
- okazuje szacunek podczas modlitwy i słuchania Słowa Bożego
- w zeszycie ucznia mogą występować braki

Dopuszczający:

Uczeń:

- zdobyte wiadomości nie są wystarczające do uzyskania podstawowej wiedzy religijnej
- niechętnie uczestniczy w zajęciach
- wymaga pomocy przy wykonywaniu prostych zadań
- prowadzi zeszyt

Niedostateczny:

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania
- notorycznie brak mu chęci do pracy i uczestniczenia w zajęciach
- nie posiada zeszytu lub dość często nie przynosi go do szkoły

Ponieważ religia jest przedmiotem nieobowiązkowym, należy przed ewentualnym wystawieniem oceny niedostatecznej, zbadać sytuację ucznia, podjąć próbę rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, rodzicami (opiekunami prawnymi), etc. i spróbować udzielić uczniowi wszelkiej możliwej pomocy, aby podjął on próbę sprostania stawianym przed nim wymaganiom.

TABELA WYMAGAŃ DYDAKTYCZNYCH

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie	Klasa: 5TEL
Nauczyciel: Magdalena Kubacka	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1 h	Semestr I i II
Program nauczania: Barbara Furman, W centrum uwagi. Program nauczania wiedzy o społeczeństwie w zakresie podstawowym dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy.	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych: <ol style="list-style-type: none">1. Podstawy prawa (X 2024 r.).2. Prawa człowieka (XII 2024 r.).3. Prawo w Polsce (II 2025 r.).4. Stosunki międzynarodowe (III 2025 r.). <p>Po każdym z ww. działów – lekcja powtórzeniowa, a następnie sprawdzian z danej partii materiału.</p>	
Podręczniki obowiązkowe: Lucyna Czechowska, Arkadiusz Janicki. W centrum uwagi. Podręcznik do wiedzy o społeczeństwie dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres podstawowy. Nowa Era	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: -----	

Wymagania formalne: zeszyt i podręcznik	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none">- sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu,- kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje trzy ostatnie jednostki lekcyjne, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut,- odpowiedź ustna,- praca domowa,- aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów)- „premia” za frekwencję zgodnie ze statutem szkolnym	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none">- praca na lekcji,- udział w konkursach przedmiotowych,- udział w olimpiadach,- referaty,- wykonywanie pomocy szkolnych,- inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none">- uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela – dwa tygodnie - (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,- kartkówki nie podlegają poprawie.	

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przedmiotu „wiedza o społeczeństwie” dla klasy 5 technikum – zakres podstawowy

Wymagania na poszczególne oceny					
Zagadnienia	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	2	3	4	5	6
Rozdział 1					
Temat lekcji: Normy prawne					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ prawa i prawo ▪ normy społeczne a prawo ▪ cechy i budowa norm prawnych ▪ akty prawne i przepisy ▪ podstawa prawna ▪ zasady powoływania się na podstawę prawną ▪ interpretacja przepisów prawnych ▪ zasada „nieznajomość prawa szkodzi” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady norm społecznych, ▪ podaje przykłady aktów prawnych, ▪ wymienia konsekwencje naruszania norm społecznych, w tym norm prawnych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia znaczenie terminu „norma społeczna”, ▪ wymienia typy norm społecznych, ▪ podaje przykłady różnych typów norm społecznych, ▪ wyjaśnia, czym się różnią normy prawne od innych typów norm społecznych, ▪ przyporządkowuje do poszczególnych typów norm odpowiednie kategorie oceny zachowania, ▪ wymienia cechy norm prawnych, ▪ uzasadnia konieczność przestrzegania norm prawnych, ▪ wymienia pozytywne aspekty poznawania prawa, ▪ wyjaśnia znaczenie zasady „nieznajomość prawa szkodzi”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przepis <i>Konstytucji RP</i>, z którego wynika obowiązek wskazywania podstawy prawnej, ▪ właściwie postępuje się oznaczeniami jednostek redakcyjnych aktu normatywnego, ▪ wyjaśnia, jakie mogą być konsekwencje łamania zasady „nieznajomość prawa szkodzi”, ▪ odczytuje z różnych źródeł [teksty narracyjne i normatywny, wykres, tabela, plakat] informacje na temat poziomu wiedzy o prawie wśród pełnoletnich Polaków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega różnica między prawem w znaczeniu podmiotowym a prawem w rozumieniu przedmiotowym, ▪ porównuje różne typy norm społecznych, np. z uwzględnieniem źródeł norm, ▪ analizuje budowę normy prawnej, rozpoznając jej poszczególne elementy, ▪ wyjaśnia, na czym polega różnica między aktem prawnym a przepisem prawnym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ na wybranych przykładach dokonuje wykładni prawa.
Temat lekcji: Źródła prawa					

<ul style="list-style-type: none"> ▪ podmioty stanowiące prawo ▪ zasięg obowiązywania prawa ▪ podmioty podlegające prawu ▪ źródła prawa stanowionego w Polsce ▪ hierarchia źródeł prawa w Polsce ▪ procedura ustawodawcza ▪ dzienniki urzędowe ▪ okres obowiązywania prawa ▪ zasada „prawo nie działa wstecz” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia organy władzy uczestniczące w procesie stanowienia prawa w Polsce, ▪ podaje źródła prawa stanowionego obowiązującego w Polsce, ▪ wyjaśnia, na czym polega nadrzędna rola konstytucji w Polsce, ▪ wymienia dzienniki urzędowe [<i>Dziennik Urzędowy, Monitor Polski</i>]. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia zasięg terytorialny i podmiotowy obowiązującego w Polsce prawa, ▪ wyjaśnia, jak należy rozumieć zasadę „prawo nie działa wstecz”, ▪ odszukuje konkretne źródła prawa w dziennikach urzędowych, ▪ przedstawia hierarchię źródeł prawa powszechnie obowiązującego w Polsce, ▪ wyjaśnia, na czym polega szczególna moc <i>Konstytucji RP</i>, ▪ wymienia podstawowe etapy procesu legislacyjnego w Polsce i uczestniczące w nim podmioty. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje źródła prawa stanowionego w Polsce – z uwzględnieniem zakresu ich obowiązywania i miejsca zajmowanego przez nie w hierarchii, ▪ wyjaśnia znaczenie terminu <i>vacatio legis</i>, ▪ uzasadnia konieczność stosowania zasady „prawo nie działa wstecz”, ▪ wyjaśnia, jakie są zasady działania Internetowego Systemu Aktów Prawnych, ▪ interpretuje konstytucyjne zapisy dotyczące procesu legislacyjnego w Polsce, ▪ wyjaśnia, jakie są konsekwencje łamania zasady „prawo nie działa wstecz”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega problem „inflacji” prawa w Polsce, ▪ omawia zasady publikowania źródeł prawa w Polsce, ▪ analizuje konstytucyjne zapisy dotyczące ratyfikacji umów międzynarodowych, ▪ omawia hierarchiczny układ źródeł prawa w Polsce, w tym relację między ustawą a ratyfikowaną umową międzynarodową. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadza ankietę na temat znajomości źródeł prawa powszechnie obowiązującego w Polsce oraz sposobów ich publikacji – np. w swojej społeczności szkolnej, a także analizuje i udostępnia wyniki wykonanych przez siebie badań.
Temat lekcji: Pomoc prawna					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodzaje prawa ▪ formy pomocy prawnej ▪ instytucje udzielające pomocy prawnej ▪ zawody prawnicze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady organów i instytucji udzielających porad prawnych, ▪ rozpoznaje działania typowe dla następujących zawodów prawniczych: adwokatów, radców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia podstawowe rodzaje prawa, ▪ podaje przykłady spraw regulowanych przez prawo cywilne, rodzinne, administracyjne i karne, ▪ wyszukuje informacje na temat dostępnych możliwości uzyskania porady 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia zasady działania Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego, ▪ odszukuje informacje na temat działalności organizacji i instytucji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje zakres działalności adwokatów, radców prawnych i notariuszy, ▪ odszukuje informacje na temat instytucji udzielających pomocy prawnej w jego miejscowości, gminie lub 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowuje i realizuje skierowaną do społeczności szkolnej akcję promującą instytucje udzielające pomocy prawnej w jego miejscowości, gminie lub powiecie.

		prawnych, notariuszy.	prawnej w sytuacjach typowych, <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje, jaki jest zakres działalności adwokatów, radców prawnych i notariuszy. 	udzielających pomocy prawnej w nietypowych sytuacjach [np. poszukujących ludzi zaginionych].	powiecie.	
Temat lekcji: Informacja publiczna						
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prawo do informacji publicznej ▪ informacja publiczna ▪ sposoby uzyskiwania informacji publicznej ▪ Biuletyn Informacji Publicznej ▪ wniosek o udostępnienie informacji publicznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady spraw, których może dotyczyć informacja publiczna, ▪ podaje przykłady instytucji zobowiązanych do udzielania informacji publicznej, ▪ odszukuje informacje publiczne dotyczące nieskomplikowanych spraw wskazanych przez nauczyciela. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega prawo do uzyskania informacji publicznej, ▪ wskazuje podmioty mogące ubiegać się o uzyskanie informacji publicznej, ▪ wyjaśnia, jakie sprawy obywatel może załatwić dzięki dostępowi do informacji publicznej, ▪ odszukuje proste informacje publiczne, korzystając z usług e-administracji, ▪ wymienia przykładowe informacje udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej, ▪ pisze przykładowy wniosek o udzielenie informacji publicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega transparentność życia publicznego, ▪ wyjaśnia, na czym polega działalność organizacji typu <i>watchdog</i>, i odszukuje informacje na ich temat, ▪ charakteryzuje podstawowe sposoby przechowywania i udostępniania informacji publicznej, ▪ wymienia sytuacje, w których dostęp do informacji publicznej może zostać ograniczony. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ określa, jakie jest znaczenie transparentności życia publicznego dla prawidłowego funkcjonowania państwa i społeczeństwa demokratycznego, ▪ analizuje, jak dostęp do informacji publicznej pomaga obywatelom w rozwiązywaniu problemów w konkretnych sytuacjach z życia codziennego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uzyskuje i prezentuje na forum społeczności szkolnej informację na temat bieżącej działalności wybranej instytucji lub konkretnego organu władzy w gminie lub powiecie, ▪ wyjaśnia, w jaki sposób pozyskałaprezentowane informacje.
Rozdział 2:						
Temat lekcji: Konstytucyjne prawa człowieka						
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prawa i wolności ▪ istota praw człowieka i ich cechy ▪ granice praw człowieka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady praw i wolności człowieka uwzględnionych w <i>Konstytucji RP</i>, ▪ podaje przykłady 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia zasady ogólne dotyczące ochrony praw człowieka wymienionych w <i>Konstytucji RP</i>, ▪ wymienia prawa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przyporządkowuje konkretne prawa człowieka do odpowiednich kategorii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje znaczenie pojęć „prawo” i „wolność”, ▪ wyjaśnia, jakie miejsce zajmują prawa człowieka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje spory światopoglądowe dotyczące wybranych praw człowieka, ▪ organizuje debatę

<ul style="list-style-type: none"> ▪ warunki ograniczania praw człowieka ▪ koncepcja praw jednostki ▪ miejsce praw człowieka w <i>Konstytucji RP</i> ▪ zasady ogólne i katalog praw człowieka w <i>Konstytucji RP</i> ▪ zasady i formy ochrony praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz grup postępujących się językiem regionalnym 	<p>praktycznej realizacji praw i wolności człowieka wymienionych w <i>Konstytucji RP</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady praw przysługujących w Polsce mniejszościom narodowym i etnicznym oraz grupom postępującym się językiem regionalnym. 	<p>człowieka przysługujące mniejszościom narodowym i etnicznym oraz grupom postępującym się językiem regionalnym.</p>	<p>uwzględnionych w <i>Konstytucji RP</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia konstytucyjne warunki, które muszą zostać spełnione, aby można było ograniczyć korzystanie z praw człowieka, ▪ analizuje konstytucyjne prawa człowieka z uwzględnieniem koncepcji praw jednostki [prawa człowieka, prawa obywatela], ▪ analizuje przepisy prawne z <i>Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym</i>. 	<p>w <i>Konstytucji RP</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uzasadnia konieczność ochrony praw przysługujących grupom mniejszościowym, ze szczególnym uwzględnieniem praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz grup postępujących się językiem regionalnym, odszukuje i prezentuje informacje na temat praw mniejszości polskiej w wybranych państwach. 	<p>temat praw człowieka i aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowuje i prezentuje na forum społeczności szkolnej materiały [film, plakat, artykuł itp.] dotyczące wybranego problemu związanego z ochroną praw człowieka.
Temat lekcji: Ochrona praw człowieka w Polsce					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ środki ochrony konstytucyjnych praw i wolności ▪ instytucje i organy władzy chroniące konstytucyjne prawa i wolności ▪ prawo do sądu ▪ prawo do zaskarżenia ▪ prawo do wynagrodzenia za szkodę ▪ skarga konstytucyjna ▪ prawo do wystąpienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady konstytucyjnych środków ochrony praw człowieka w Polsce, ▪ wymienia przykłady spraw, z którymi można zwrócić się do Rzecznika Praw Obywatelskich, ▪ podaje przykłady działających w Polsce organizacji, których celem jest obrona praw człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia konstytucyjne środki ochrony praw człowieka w Polsce, ▪ wyjaśnia, na czym polega prawo do: <ul style="list-style-type: none"> - sądu, - zaskarżenia, - wynagrodzenia za szkodę, - złożenia skargi konstytucyjnej, - wystąpienia do Rzecznika Praw Obywatelskich, ▪ wymieni przykładowe formy działalności Rzecznika Praw 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje wybrane przypadki łamania praw człowieka, w tym wskazuje, jakie konstytucyjne środki ochrony tych praw były dostępne w omawianych sytuacjach, ▪ określa zakres działalności i uprawnień Rzecznika Praw Obywatelskich, ▪ odszukuje informacje na temat celów szczegółowych oraz form działania wybranej organizacji broniącej praw człowieka, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje i ocenia działalność wybranych organizacji broniących praw człowieka w Polsce, ▪ wymienia negatywne konsekwencje wynikające z przewlekłości postępowań sądowych w Polsce oraz wskazuje główne przyczyny tego problemu, ▪ analizuje przepisy regulujące zasady korzystania z prawa do: <ul style="list-style-type: none"> - sądu, - zaskarżenia, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowuje i prezentuje na forum społeczności szkolnej materiały [film, plakat, artykuł itp.] dotyczące działalności np.: <ul style="list-style-type: none"> - Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce, - jednej z organizacji, których celem jest obrona praw człowieka, ▪ jest aktywnym członkiem organizacji broniącej praw człowieka, ▪ aktywnie uczestniczy w działaniach podejmowanych przez organizację broniącą

	<ul style="list-style-type: none"> do Rzecznika Praw Obywatelskich działalność Rzecznika Praw Obywatelskich organizacje broniące praw człowieka w Polsce 		<p>Obywatelskich,</p> <ul style="list-style-type: none"> pisze przykładową skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich, wymienia podstawowe elementy procedury składania skargi konstytucyjnej, omawia zakres i formy działalności wybranej organizacji broniącej praw człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie jest znaczenie skargi konstytucyjnej w systemie ochrony praw człowieka w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> - wynagrodzenia za szkodę, - złożenia skargi konstytucyjnej. 	<p>praw człowieka.</p>
Temat lekcji: System strasburski						
	<ul style="list-style-type: none"> systemy ochrony praw człowieka Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu Rada Europy <i>Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności</i> zasady składania skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia instytucje tworzące strasburski system praw człowieka [Rada Europy, <i>Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności</i>, Europejski Trybunał Praw Człowieka]. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia okoliczności historyczne, które miały wpływ na powstanie systemów ochrony praw człowieka, podaje podstawowe informacje na temat <i>Powszechnej deklaracji praw człowieka</i>, prezentuje podstawowe informacje na temat strasburskiego systemu praw człowieka [Rada Europy, <i>Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności</i>, Europejski Trybunał Praw Człowieka], wymienia podstawowe zasady składania skargi do Europejskiego Trybunału Praw 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa należące do Rady Europy i wskazuje je na mapie, analizuje przykładowe skargi złożone do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu oraz wybrane wyroki Trybunału, wyjaśnia znaczenie <i>Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności</i> dla europejskiego systemu ochrony praw człowieka, wymienia warunki dopuszczalności skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia strukturę Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, ocenia działalność Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowuje i prezentuje na forum społeczności szkolnej materiały [film, plakat, artykuł itp.] dotyczące działalności Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu.

Człowieka w Strasburgu.					
Temat lekcji: łamanie praw człowieka					
<ul style="list-style-type: none"> formy łamania praw człowieka przyczyny łamania praw człowieka wybitni obrońcy praw człowieka naruszanie praw imigrantów skala łamania praw człowieka na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady łamania praw człowieka, wskazuje zagrożenia wynikające z łamania praw człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia formy łamania praw człowieka i ilustruje je odpowiednimi przykładami, rozpoznaje przypadki naruszeń praw człowieka opisane w tekstach publicystycznych, wymienia przyczyny łamania praw człowieka, wskazuje i charakteryzuje zagrożenia wynikające z łamania praw człowieka, w tym w państwach demokratycznych, porównuje skalę łamania praw człowieka w państwach demokratycznych i niedemokratycznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa skalę łamania praw człowieka w Polsce i na świecie na podstawie zestawień statystycznych oraz raportów organizacji pozarządowych, zbiera, analizuje i prezentuje informacje na temat łamania praw człowieka w wybranym państwie niedemokratycznym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i prezentuje informacje na temat dokonanych wybitnych postaci działających na rzecz ochrony praw człowieka, np. laureatów Pokojowej Nagrody Nobla, analizuje współczesne zjawiska [polityczne, ekonomiczne, socjalne, kulturowe] zaliczane do przyczyn łamania praw człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizuje debatę poświęconą tematowi łamania praw człowieka w państwach demokratycznych i niedemokratycznych oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, przygotowuje i prezentuje na forum społeczności szkolnej materiały [film, plakat, artykuł itp.] dotyczące problemu łamania praw człowieka.
Rozdział 3					
Temat lekcji: Prawo cywilne					
<ul style="list-style-type: none"> cechy charakterystyczne prawa cywilnego prawa majątkowe i osobiste podział prawa cywilnego w Polsce pojęcia z zakresu prawa cywilnego [osoba fizyczna, zdolność prawna, zdolność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje sprawy regulowane przez prawo cywilne, definiuje podstawowe pojęcia z zakresu prawa cywilnego [osoba fizyczna, powód i pozwany, testament], wymienia podstawowe formy nabycia własności, wymienia strony postępowania cywilnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady norm z prawa cywilnego, wyjaśnia, czym się różni zdolność prawna od zdolności do czynności prawnych, wymienia podstawowe cechy prawa cywilnego, właściwie posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu prawa cywilnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje instytucje przedstawicielstwa ustawowego i pełnomocnictwa, wyjaśnia, na czym polega różnica między <i>Kodeksem cywilnym</i> a <i>Kodeksem postępowania cywilnego</i>, analizuje proste kazusy dotyczące prawa cywilnego, np. prawa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> prezentuje podział prawa cywilnego obowiązujący w Polsce, interpretuje wybrane przepisy z <i>Kodeksu cywilnego</i> oraz <i>Kodeksu postępowania cywilnego</i>, przedstawia konstrukcję stosunku cywilnoprawnego określanego jako 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje złożone kazusy z zakresu prawa cywilnego.

	<p>do czynności prawnych, przedstawicielstwo, pełnomocnictwo]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prawo zobowiązaniowe ▪ prawo rzeczowe ▪ prawo spadkowe ▪ postępowanie cywilne 	<p>i wskazuje przysługujące im prawa,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznaje podstawowe zasady obowiązujące w postępowaniu cywilnym. 	<p>[zobowiązanie, prawa majątkowe, prawa osobiste, przedstawicielstwo ustawowe, pełnomocnictwo, zobowiązanie, rzecz, własność, spadek, zachówek, dziedziczenie ustawowe], a także rozpoznaje przepisy prawne, w których pojęcia te zostały zdefiniowane,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady praw majątkowych i praw osobistych, ▪ wymienia uprawnienia właściciela rzeczy, ▪ podaje podstawowe zasady dziedziczenia testamentowego, ▪ pisze przykładowy pozew cywilny, ▪ przedstawia przebieg postępowania cywilnego. 	<p>spadkowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje pod kątem poprawności przykładowy pozew cywilny. 	<p>zobowiązanie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznaje typy postępowań cywilnych i je charakteryzuje. 	
Temat lekcji: Prawo rodzinne						
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ małżeństwo ▪ zasady zawierania związku małżeńskiego ▪ prawne przeszkody uniemożliwiające zawarcie małżeństwa ▪ skutki zawarcia małżeństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia elementy konstytucyjnej definicji małżeństwa, ▪ podaje skutki prawne zawarcia małżeństwa, ▪ wymienia prawa i obowiązki rodziców i dzieci. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przeszkody prawne uniemożliwiające zawarcie małżeństwa oraz możliwe powody unieważnienia związku małżeńskiego, ▪ właściwie posługuje się pojęciami z zakresu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje wybrane przepisy z <i>Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego</i>, ▪ wyjaśnia, na czym polega unieważnienie małżeństwa i wymienia jego konsekwencje prawne, ▪ analizuje pod kątem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje spór społeczny dotyczący: <ul style="list-style-type: none"> - instytucji małżeństwa, - modelu rodziny, - zakresu władzy rodzicielskiej, w tym zajmuje stanowisko wobec omawianego problemu i konstruuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje złożone kazusy z zakresu prawa rodzinnego.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspólność majątkowa ▪ prawa rodziców i dzieci ▪ władza rodzicielska ▪ obowiązek alimentacyjny 		<p>prawa rodzinnego [małżeństwo, wspólnota majątkowa, obowiązek alimentacyjny],</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ piszeprzykładowy wniosek alimentacyjny. 	<p>poprawności przykładowy wniosek alimentacyjny,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje proste kazusy dotyczące prawa rodzinnego. 	<p>odpowiednie argumenty.</p>	
Temat lekcji: Postępowanie karne						
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zasady prawa karnego ▪ etapy postępowania karnego ▪ uczestnicy postępowania karnego ▪ rozprawa w procesie karnym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ właściwie posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu prawa karnego [oskarżyciel, oskarżony, przestępstwo, wykroczenie, apelacja], ▪ wyjaśnia znaczenie podstawowych zasad prawa karnego[nie ma przestępstwa bez ustawy, domniemanie niewinności], ▪ wymienia etapy postępowania karnego i jego uczestników. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega różnica między <i>Kodeksem karnym</i> a <i>Kodeksem postępowania karnego</i>, ▪ rozpoznaje zastosowanie podstawowych zasad prawa karnego [nie ma przestępstwa bez ustawy, domniemanie niewinności] w przepisach prawnych i wyjaśnia konsekwencje łamania tych reguł, ▪ wymienia strony postępowania karnego [przygotowawczego i procesowego] oraz przysługujące im prawa, ▪ wymienia główne prawa, jakie przysługują ofierze, sprawcy i świadkowi przestępstwa, ▪ podaje podstawowe zasady regulująceprowadzenie rozprawy w procesie karnym, ▪ piszeprzykładowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje pod kątem poprawności przykładowe zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, ▪ analizuje proste kazusy dotyczące prawa karnego, ▪ interpretuje wybrane przepisy <i>Kodeksu karnego</i> i <i>Kodeksu postępowania karnego</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje przebieg rozpraw [zasady, etapy] prowadzonych w sądzie powszechnym w ramach postępowania cywilnego i postępowania karnego, ▪ porównuje prawa przysługujące poszczególnym uczestnikom postępowania karnego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje złożone kazusy z zakresu prawa karnego.

			zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.			
Temat lekcji: Prawo administracyjne						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ cechy charakterystyczne prawa administracyjnego ▪ pojęcia z zakresu prawa administracyjnego ▪ administracja publiczna ▪ akty, decyzje i postanowienia administracyjne ▪ postępowanie administracyjne ▪ skarga administracyjna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wskazuje dziedziny życia publicznego regulowane przez prawo administracyjne, ▪ wymienia podstawowe elementy decyzji administracyjnej, ▪ wymienia środki zaskarżenia decyzji administracyjnej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ właściwie posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu prawa administracyjnego [administracja publiczna, organ administracji publicznej, akt administracyjny], ▪ wymienia podstawowe cechy prawa administracyjnego, ▪ wymienia etapy postępowania administracyjnego oraz biorące w nim udział podmioty [i innych jego uczestników], ▪ krótko charakteryzuje środki zaskarżenia decyzji administracyjnej, ▪ pisze przykładowe odwołanie od decyzji administracyjnej, ▪ wymienia zadania sądów administracyjnych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje pod kątem poprawności: <ul style="list-style-type: none"> - odwołanie od decyzji administracyjnej, - zażalenie na postanowienie organów administracyjnych, ▪ -skargę administracyjną, analizuje proste kazusy prawne dotyczące prawa administracyjnego, ▪ wymienia przesłanki stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej, ▪ rozpoznaje rodzaje administracji publicznej, ▪ interpretuje wybrane przepisy z <i>Kodeksu postępowania administracyjnego</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje różne rodzaje aktów administracyjnych, ▪ porównuje akty administracyjne z aktami normatywnymi, ▪ porównuje decyzje administracyjne z postanowieniami administracyjnymi, charakteryzuje i porównuje rodzaje postępowań administracyjnych, ▪ porównuje decyzję administracyjną z wyrokiem sądu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje złożone kazusy z zakresu prawa administracyjnego. 	
Temat lekcji: Prawo powszechnych ubezpieczeń						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ system ubezpieczeń społecznych ▪ rodzaje ubezpieczeń społecznych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia podstawowe prawa przysługujące obywatelom polskim w zakresie opieki społecznej i zdrowotnej, ▪ wymienia instytucje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia główne zasady i cele funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, ▪ przedstawia specyfikę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje proste kazusy dotyczące systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w Polsce, ▪ analizuje informacje na temat tego, w jaki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje poszczególne rodzaje ubezpieczeń funkcjonujących w Polsce, ▪ analizuje uwarunkowania mające 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ analizuje złożone kazusy dotyczące systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w Polsce, ▪ organizuje debatę na temat: 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zakład Ubezpieczeń Społecznych ▪ system ubezpieczenia zdrowotnego ▪ Narodowy Fundusz Zdrowia 	<p>kierujące systemem ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz służbą zdrowia [KRUS, ZUS, NFZ],</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozróżnia ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe, ▪ podaje podstawowe zasady korzystania z publicznej opieki zdrowotnej. 	<p>obowiązkowych i dobrowolnych ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odczytuje z różnych źródeł informacji [tekst narracyjny i normatywny, wykres, tabela] dane dotyczące stanu wiedzy Polaków na temat funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, ▪ wymienia rodzaje ubezpieczeń funkcjonujących w Polsce, ▪ wymienia zadania: <ul style="list-style-type: none"> - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, - Narodowego Funduszu Zdrowia. 	<p>sposóbPolacy oceniają funkcjonowanie systemu opieki społecznej i zdrowotnej w Polsce.</p>	<p>wpływ na funkcjonowanie systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych w Polsce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ubezpieczeń społecznych w Polsce, - funkcjonowania systemu publicznej służby zdrowia w Polsce, a także aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
Temat lekcji: Prawo do opieki społecznej i edukacji						
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykluczenie społeczne ▪ ubóstwo ▪ bezrobocie ▪ opieka społeczna ▪ urzędy pracy ▪ edukacja ▪ kształcenie ustawiczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia problemy społeczne, z którymi boryka się państwo polskie, ▪ wymienia podstawowe zasady funkcjonowania systemu opieki społecznej w Polsce, ▪ wymienia podstawowe przyczyny bezrobocia, ▪ podaje podstawowe informacje dotyczące 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przykłady wykluczenia społecznego oraz wskazuje jego konsekwencje, ▪ podaje przykłady działań podejmowanych przez państwo polskie w celu ograniczenia bezrobocia i wykluczenia społecznego, ▪ odczytuje z różnych źródeł informacji [teksty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, jakie uwarunkowania mają wpływ na zjawisko wykluczenia społecznego, ▪ porównuje różne rodzaje bezrobocia, z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań oraz konsekwencji społecznych, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ porównuje różne formy zwalczania bezrobocia i ocenia ich skuteczność, ▪ analizuje spór społeczny dotyczący zakresu i form funkcjonowania opieki społecznej w Polsce – zajmuje stanowisko w sprawie i konstruuje odpowiednie argumenty, ▪ wymienia zadania Ministra Edukacji Narodowej i kuratorów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizuje debatę poświęconą: <ul style="list-style-type: none"> - problemom społecznym w Polsce, - funkcjonowaniu systemu edukacji w Polsce, a także aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, ▪ przygotowuje i prezentuje na forum społeczności szkolnej materiały [film,

		<p>systemu szkolnictwa w Polsce, w tym szkolnictwa wyższego.</p>	<p>narracyjny i normatywny, wykres, tabela] dane dotyczące poziomu zasięgu bezrobocia oraz wykluczenia społecznego w Polsce,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia strukturę szkolnictwa w Polsce, w tym szkolnictwa wyższego, ▪ wyjaśnia, w jaki sposób można podnosić swoje kwalifikacje zawodowe. 	<p>ekonomicznych, politycznych i kulturowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odszukuje i prezentuje informacje na temat działalności urzędu pracy w jego powiecie, ▪ omawia podstawowe zasady funkcjonowania systemu bolońskiego w szkolnictwie wyższym, ▪ przedstawia wady i zalety edukacji zdalnej, ▪ analizuje problemy i uwarunkowania mające wpływ na wybór ścieżki edukacyjnej dokonywany przez młodych ludzi. 	<p>oświaty,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia formy kształcenia ustawicznego, ▪ planuje i prezentuje swoją indywidualną ścieżkę edukacji. 	<p>plakat, artykuł itp.] dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwości i zasad studiowania w wybranym państwie świata, - form wspierania przez państwo polskie osób studiujących za granicą.
Rozdział 4:						
Temat lekcji: Prawo międzynarodowe						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosunki międzynarodowe ▪ cechy współczesnych stosunków międzynarodowych ▪ cechy charakterystyczne międzynarodowego prawa publicznego ▪ podmioty prawa międzynarodowego publicznego ▪ zasady prawa międzynarodowego publicznego ▪ nieprzestrzeganie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady podmiotów międzynarodowego prawa publicznego, ▪ wymienia przykładowe zasady międzynarodowego prawa publicznego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia formy dwustronnych stosunków międzynarodowych, ▪ podaje cechy współczesnych stosunków międzynarodowych, ▪ wyjaśnia, czym jest międzynarodowe prawo publiczne, ▪ wymienia podmioty międzynarodowego prawa publicznego, ▪ wyjaśnia znaczenie zasad międzynarodowego prawa publicznego [zasady suwerenności, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ na wybranych przykładach wykazuje złożoność i wielopłaszczyznowość współczesnych stosunków międzynarodowych, ▪ wymienia cechy międzynarodowego prawa publicznego, ▪ na wybranych przykładach analizuje działanie międzynarodowego prawa publicznego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odszukuje, analizuje i prezentuje informacje na temat łamania zasad międzynarodowego prawa publicznego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretuje kazusy dotyczące międzynarodowego prawa publicznego. 	

	zasad prawa międzynarodowego publicznego		integralności terytorialnej, nienaruszalności granic, nieingerowania w sprawy wewnętrzne państwa, samostanowienia narodów, pokojowego rozstrzygnięcia sporów, powstrzymywania się od groźby użycia siły lub jej rzeczywistego użycia].			
Temat lekcji: Globalizacja						
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cechy globalizacji ▪ wpływ podmiotów prawa międzynarodowego publicznego na proces globalizacji ▪ wymiary globalizacji ▪ skutki procesu globalizacji i wynikające z niego wyzwania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady zjawisk wynikających z procesuglobalizacji, ▪ podaje przykłady pozytywnych i negatywnych aspektów procesu globalizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia podstawowe aspekty procesu globalizacji, ▪ podaje przykłady zjawisk świadczących o globalizacji w wymiarach politycznym, ekologicznym, ekonomicznym, komunikacyjnym i kulturowym, ▪ wymienia skutki globalizacji w polityce, kulturze i życiu społecznym, ▪ podaje przykłady organizacji międzynarodowych, których działalność ma istotny wpływ na proces globalizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega zjawisko określane jako efekt motyla, ▪ na wybranych przykładach wykazuje występujące między państwami w środowisku międzynarodowym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zbiera, analizuje i prezentuje informacje na temat: <ul style="list-style-type: none"> - wpływu wybranych podmiotów prawa międzynarodowego publicznego na proces globalizacji, - ruchów anty- i alterglobalistycznych, ▪ analizuje spór dotyczący oceny procesu globalizacji – zajmuje stanowisko w sprawie i konstruuje odpowiednie argumenty. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowuje i prezentuje na forum społeczności szkolnej materiały [film, plakat, artykuł itp.] dotyczące wybranych problemów i wyzwań wynikających z procesu globalizacji, ▪ organizuje debatę poświęconą zagadnieniom związanym z globalizacją i aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.
Temat lekcji: Wybrane problemy międzynarodowe						

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konflikty etniczne [istota, przyczyny, skutki, sposoby rozwiązywania, przykłady] ▪ terroryzm [cechy i rodzaje współczesnego terroryzmu, walka z terroryzmem] 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady współczesnych konfliktów międzynarodowych, ▪ wymienia sposoby rozwiązywania konfliktów etnicznych, ▪ podaje cechy współczesnego terroryzmu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia przyczyny, konsekwencje i formy konfliktów etnicznych, ▪ podaje przykłady współczesnych konfliktów etnicznych na obszarze Unii Europejskiej, ▪ właściwie posługuje się terminami „migracje”, „uchodźcy”, „asymilacja”, „grupa etniczna”, „integracja”, ▪ podaje przykłady działań o charakterze terrorystycznym, ▪ wymienia główne współczesne organizacje terrorystyczne, ▪ wymienia metody walki ze współczesnym terroryzmem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia znaczenie terminów „czystki etniczne” i „ludobójstwo”, ▪ charakteryzuje metody walki ze współczesnym terroryzmem, ▪ charakteryzuje wybrany konflikt etniczny na obszarze Unii Europejskiej, ▪ na wybranym przykładzie opisuje metody i formy działania współczesnych organizacji terrorystycznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zbiera, analizuje i prezentuje informacje na temat: <ul style="list-style-type: none"> - współczesnych konfliktów etnicznych, - problemu terroryzmu międzynarodowego [przyczyny, uwarunkowania, konsekwencje, formy, organizacje terrorystyczne, skala zagrożenia, metody przeciwdziałania]. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowuje i prezentuje na forum społeczności szkolnej materiały [film, plakat, artykuł itp.] dotyczące wybranych metod i form rozwiązywania współczesnych sporów międzynarodowych.
Temat lekcji: Organizacja Narodów Zjednoczonych						
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ powstanie ONZ ▪ podstawy działania ONZ ▪ główne organy ONZ ▪ działania ONZ na rzecz pokoju na świecie ▪ system Narodów Zjednoczonych ▪ operacje pokojowe ONZ 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje cele i zasady funkcjonowania ONZ, ▪ wymienia przykłady działań ONZ na rzecz pokoju na świecie, w tym wybrane misje pokojowe. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia okoliczności, które doprowadziły do powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych, ▪ podaje podstawowe informacje na temat <i>Karty Narodów Zjednoczonych</i>, ▪ wymienia główne organy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje działalność wybranych agend, organów organizacji wyspecjalizowanych funkcjonujących w ramach ONZ. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zbiera, analizuje i prezentuje informacje na temat: <ul style="list-style-type: none"> - działalności organów, wyspecjalizowanych, organizacji, funduszy, programów i agend Narodów Zjednoczonych, - misji pokojowych ONZ, ▪ ocenia zasadność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizuje debatę poświęconą: <ul style="list-style-type: none"> - ocenie pracy ONZ, - wyzwaniom stojącym przed ONZ, ▪ a także aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.

			<p>ONZ i podaje, jakie są ich zadania,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podaje przykłady wyspecjalizowanych organizacji, funduszy, programów i agend Narodów Zjednoczonych. 		<p>i skuteczność działań podejmowanych przez ONZ.</p>	
Temat lekcji: Unia Europejska						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ etapy procesu integracji europejskiej ▪ państwa członkowskie Unii Europejskiej ▪ prawo Unii Europejskiej ▪ strefa Schengen ▪ strefa euro ▪ obowiązujące akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej ▪ zasady i obszary funkcjonowania Unii Europejskiej ▪ instytucje i organy Unii Europejskiej ▪ prawa obywatela Unii Europejskiej ▪ korzyści z członkostwa w Unii Europejskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznaje główne zasady i obszary funkcjonowania Unii Europejskiej, ▪ wymienia główne organy i instytucje Unii Europejskiej, ▪ podaje korzyści wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej dla polskich obywateli, ▪ podaje rok wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia podstawowe uwarunkowania mające wpływ na proces integracji europejskiej, ▪ wymienia państwa należące współcześnie do Unii Europejskiej i wskazuje je na mapie, ▪ wymienia obowiązujące akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej, ▪ wymienia prawa przysługujące obywatelom Unii Europejskiej, ▪ wymienia główne organy i instytucje Unii Europejskiej [Komisję Europejską, Radę Europejską, Parlament Europejski, Radę Unii Europejskiej i Trybunał Sprawiedliwości UE]. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyjaśnia, na czym polega różnica między prawem pierwotnym a prawem wtórnym Unii Europejskiej, ▪ omawia obszary funkcjonowania Unii Europejskiej, ▪ odczytuje z różnorodnych źródeł [teksty narracyjne i normatywny, wykres, tabela] informacje dotyczące społecznej oceny członkostwa Polski w Unii Europejskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia główne etapy procesu integracji europejskiej, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - utworzone organizacje i zawarte traktaty, - sposób funkcjonowania wspólnot europejskich i zakres współpracy państw członkowskich na poszczególnych etapach, - państwa, które przystąpiły do wspólnot europejskich, ▪ porównuje zasięg terytorialny Unii Europejskiej, strefy Schengen i strefy euro, ▪ charakteryzuje poszczególne źródła prawa pierwotnego Unii Europejskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odszukuje i prezentuje, np. na forum społeczności szkolnej, informacje na temat funduszy Unii Europejskiej i ich wykorzystania w Polsce oraz w najbliższych państwach członkowskich, ▪ dokonuje krytycznej analizy zagadnień dotyczących członkostwa Polski w Unii Europejskiej, ▪ zbiera i prezentuje informacje na temat sporu społecznego dotyczącego oceny polskiego członkostwa w Unii Europejskiej, ▪ organizuje debatę poświęconą wybranym problemom związanym z funkcjonowaniem Unii Europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji. 	
Temat lekcji: Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ geneza i cele NATO ▪ organy NATO 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia główne cele 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia okoliczności, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odczytuje z różnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia stosunki NATO 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dokonuje krytycznej 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ państwa członkowskie NATO ▪ działania NATO na rzecz pokoju na świecie ▪ USA w strukturach NATO 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ i zadania NATO, podaje rok wstąpienia Polski do NATO. 	<p>które doprowadziły do powstania Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wymienia główne organy NATO, ▪ wymienia państwa należące do NATO i wskazuje je na mapie. 	<p>źródeł [tekst narracyjny i normatywny, wykres, tabela] informacje dotyczące oceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalności NATO na rzecz światowego pokoju, - członkostwa Polski w NATO, - wpływu NATO na pozycję Stanów Zjednoczonych Ameryki w świecie, ▪ określa i ocenia rolę Stanów Zjednoczonych Ameryki w strukturach NATO. 	<p>z Federacją Rosyjską,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ charakteryzuje główne organy NATO, ▪ zbiera, analizuje i prezentuje informacje na temat: <ul style="list-style-type: none"> - roli NATO w budowaniu pokoju na świecie, - przebiegu wybranych operacji wojskowych NATO. 	<p>oceny wybranych aspektów działalności NATO,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizuje debatę poświęconą wybranym aspektom funkcjonowania NATO i aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji, odszukuje i prezentuje, np. na forum społeczności szkolnej, informacje na temat członkostwa Polski w NATO.
Temat lekcji: Służby zagraniczne Polski					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ istota i cele polityki zagranicznej ▪ dyplomacja ▪ placówki dyplomatyczne i ich zadania ▪ ambasady i konsulaty ▪ działalność polskiej dyplomacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznaje zadania ambasadorów i konsulów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ właściwie posługuje się terminami „polityka zagraniczna”, „racja stanu”, „dyplomacja publiczna”, „misja dyplomatyczna”, ▪ wymienia sprawy, które obywatel polski może załatwić w konsulatach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ na przykładzie wybranych placówek dyplomatycznych RP przedstawia zadania ambasad i konsulatów, ▪ wymienia priorytety polskiej polityki zagranicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedstawia główne inicjatywy międzynarodowe, w które angażuje się państwo polskie [np. Grupa Wyszehradzka, Trójkąt Weimarski, Trójmorze]. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odszukuje w różnych źródłach informacje na temat działalności polskich placówek dyplomatycznych w wybranych państwach świata.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: wychowanie fizyczne	Klasa: 5TEL
Nauczyciel: Marzena Wesolowska	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 3	Półroczcie I i II
Program nauczania: Program nauczania wychowania fizycznego dla liceum, technikum oraz branżowej szkoły I i II – Krzysztof Warchol	
Zakres materiału wraz z przybliżonym terminem sprawdzianów : Wymagania szczegółowe w klasie liceum i technikum W klasie piątej kontrolujemy i oceniamy następujące obszary aktywności ucznia: 1) postawę ucznia i jego kompetencje społeczne, 2) systematyczny udział i aktywność w trakcie zajęć, 3) sprawność fizyczną (kontrola): - siła mięśni brzucha – siady z leżenia tyłem wykonywane w czasie 30 s [według MTSF], - gibkość – skłon tułowia w przód z podwyższenia [według MTSF], - skok w dal z miejsca [według MTSF], - bieg ze startu wysokiego na 50 m [według MTSF], - bieg wahadłowy na dystansie 4 x 10 m z przenoszeniem klocków [według MTSF], - pomiar siły względnej [według MTSF]: - zwis na ugiętych rękach – dziewczęta, - podciąganie w zwisie na drążku – chłopcy, - biegi przedłużone [według MTSF]: - na dystansie 800 m – dziewczęta, - na dystansie 1000 m – chłopcy, - pomiar tętna przed wysiłkiem i po jego zakończeniu – Test Coopera. 4) umiejętności ruchowe: - gimnastyka: - przerzut bokiem, - przewrót w tył do rozkroku, - piłka nożna: - uderzenie piłki zewnętrznym podbiciem, - prowadzenie piłki zewnętrznym podbiciem ze zmianą kierunku poruszania się i nogi prowadzącej, - koszykówka: - rzut do kosza z dwutaktu po zwodzie pojedynczym przodem, - podania piłki jednorącz w parach, - piłka ręczna: - rzut na bramkę z wyskoku po zwodzie pojedynczym przodem, - podania jednorącz półgórne po przeskoku, - piłka siatkowa: - atak przez „plasowanie” piłki, - zagrywka sposobem górnym z wyskoku. 5) wiadomości: - uczeń zna nowoczesne urządzenia do pomiaru aktywności fizycznej - uczeń wie, co to jest komercjalizacja sportu. 5a) wiadomości z edukacji zdrowotnej: - uczeń definiuje pojęcia: asertywność, empatia, - uczeń wie, co to jest tętno, ciśnienie tętnicze.	
Podręczniki obowiązkowe:	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne:	

Wymagania formalne:	
Formy sprawdzania wiadomości: <ul style="list-style-type: none">- sprawdziany praktyczne- znajomość terminologii- aktywność i zaangażowanie na lekcji	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela: <ul style="list-style-type: none">- praca na lekcji- udział w zawodach- referaty- inne prace dodatkowe do wyboru przez nauczyciela Założenia ogólne <p>Ocenianie z wychowania fizycznego jest integralną częścią oceniania przedmiotowego.</p> <p>Ocena półroczna lub roczna ustalana jest na podstawie ocen bieżących za określony poziom wiadomości, umiejętności i kompetencji społecznych w procesie szkolnego wychowania fizycznego.</p> <p>Ocena z wychowania fizycznego może być podniesiona za dodatkową aktywność ucznia, np. udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych, zawodach sportowych, turniejach i rozgrywkach pozaszkolnych, konkursach plastycznych i literackich o tematyce sportowej, wyjazdach na basen itp.</p> <p>Szkolne ocenianie z wychowania fizycznego ma być czynnikiem motywującym młodzież do aktywności fizycznej w wymiarze teraźniejszym i przyszłościowym.</p> <p>Obniżenie oceny z wychowania fizycznego oceny półrocznej lub rocznej następuje wskutek negatywnej postawy ucznia, np. częste braki stroju, niesystematyczne ćwiczenie, sporadyczne uczestniczenie w sprawdzianach kontrolno-oceniających, brak właściwego zaangażowania w czasie poszczególnych lekcji, niski poziom kultury osobistej itp.</p> <p>Uczeń może być zwolniony z zajęć wychowania fizycznego decyzją administracyjną dyrektora szkoły na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach uczestniczenia w tych zajęciach, wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii [Rozporządzenie MEN z dnia 3.08.2017 r.].</p> <p>W przypadku zwolnienia ucznia z zajęć wychowania na okres uniemożliwiający wystawienie oceny półrocznej lub rocznej, zamiast oceny nauczyciel wychowania fizycznego wpisuje „zwolniony” albo „zwolniona” [Rozporządzenie MEN z dnia 3.08.2017 r.].</p> <p>Uczeń, który opuścił z własnej winy lub nie ćwiczył w 51% i więcej obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego, otrzymuje ocenę niedostateczną półroczną lub roczną. Rada pedagogiczna szkoły, w której uczeń opuścił z własnej winy lub nie ćwiczył w 51% i więcej obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego, może ustalić dla ucznia egzamin klasyfikacyjny.</p> <p>Egzamin klasyfikacyjny obejmuje zadania praktyczne (umiejętności ruchowe), które były przedmiotem nauczania w trakcie całego roku szkolnego</p>
Uwagi o ocenianiu: <ul style="list-style-type: none">- uczeń raz/dwa razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów),- jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną),- w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,	
Wymagania na poszczególne oceny:	

Wymagania na poszczególne oceny:

Ocena celująca

Ocenę celującą półroczną lub roczną otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- jest zawsze przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy,
- nie ćwiczy na lekcjach tylko z bardzo ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się wysokim poziomem kultury osobistej,
- używa właściwych sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela, czy innych pracowników szkoły,
- bardzo chętnie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych na poziomie powiatu, rejonu, województwa lub w zawodach ogólnopolskich,
- systematycznie bierze udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
- jest aktywny w trakcie zajęć z edukacji zdrowotnej, uprawia dyscypliny lub konkurencje sportowe w innych klubach lub sekcjach sportowych, podejmuje dowolne formy aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 95–100% zajęć,
- w sposób ponad bardzo dobry wykonuje wszystkie ćwiczenia w czasie lekcji,
- wzorowo pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- pokazuje i demonstrowa większość umiejętności ruchowych,
- prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące bardzo poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie samodzielnie przygotować miejsce ćwiczeń,
- w sposób bezwzględny stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,
- poczuwa się do współodpowiedzialności za stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- zalicza wszystkie testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,
- samodzielnie zabiega o poprawę lub uzupełnienie próby sprawnościowej, w której nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
- uzyskuje bardzo znaczny postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,
- dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- oblicza wskaźnik BMI,
- podejmuje indywidualny program treningowy w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych bez jakichkolwiek błędów technicznych lub taktycznych,
- ćwiczenia wykonuje zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
- wykonanie zadania ruchowego przez ucznia może być zawsze przykładem i wzorem do naśladowania dla innych ćwiczących,
- potrafi wykonać ćwiczenie o znacznym stopniu trudności,
- wykonuje zadania ruchowe nie tylko efektywnie, ale i efektywnie, np. trafia do bramki, rzuca celnie do kosza,
- stosuje opanowane umiejętności ruchowe w czasie zawodów i rozgrywek sportowych,
- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia w sposób znaczący wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- stosuje wszystkie przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
- posiada rozległą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
- wykazuje się dużym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za granicą,
- ma podstawową wiedzę z edukacji zdrowotnej.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą półroczną lub roczną otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 4 kryteria):

- jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale sporadycznie nie bierze udziału w lekcjach z różnych powodów,
- nie ćwiczy na lekcjach tylko z bardzo ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się właściwym poziomem kultury osobistej,
- używa odpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela, czy innych pracowników szkoły,
- chętnie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych na poziomie miejskim lub gminnym,
- niesystematycznie bierze udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
- niekiedy podejmuje indywidualne formy aktywności fizycznej w czasie wolnym,
- jest aktywny w trakcie zajęć z edukacji zdrowotnej;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 4 kryteria):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 85–94% zajęć,
- w sposób bardzo dobry wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,
- bardzo dobrze pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- pokazuje i demonstrowa niektóre umiejętności ruchowe,
- prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie z pomocą nauczyciela lub współćwiczących przygotować miejsce ćwiczeń,
- stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,
- stara się dbać o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 4 kryteria):

- zalicza prawie wszystkie testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,
- poprawia lub uzupełnia próby sprawnościowe, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych za namową nauczyciela,
- uzyskuje znaczny postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,
- dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- oblicza wskaźnik BMI,
- czasami podejmuje indywidualny program treningowy w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 4 kryteria):

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z niewielkimi błędami technicznymi lub taktycznymi,
 - ćwiczenia wykonuje zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
 - potrafi wykonywać ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
 - wykonuje zadania ruchowe efektywnie, ale nie zawsze efektywnie, np. sporadycznie trafia do bramki czy rzuca celnie do kosza,
 - stosuje opanowane umiejętności ruchowe w czasie gry właściwej, w trakcie zajęć,
 - stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;
- e) wiadomości (spełnia co najmniej 2 kryteria):
- stosuje prawie wszystkie przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
 - posiada bardzo dobrą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
 - wykazuje się bardzo dobrym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za granicą,
 - ma podstawową wiedzę z edukacji zdrowotnej.

Ocena dobra

Ocenę dobrą półroczną lub roczną otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale zdarza mu się nie brać udziału w lekcjach z różnych powodów,

- nie ćwiczy na lekcjach tylko z ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,

- charakteryzuje się właściwym poziomem kultury osobistej,

- nie zawsze używa odpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,

- sporadycznie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,

- bierze udział w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,

- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,

- raczej nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym,

- jest aktywny w trakcie zajęć z edukacji zdrowotnej;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 75–84% zajęć,

- w sposób dobry wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,

- dobrze pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,

- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,

- prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące w miarę poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,

- potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć, ale często to przygotowanie wymaga dodatkowych uwag i zaleceń nauczyciela,

- umie z pomocą nauczyciela lub współćwiczących przygotować miejsce ćwiczeń,

- nie zawsze stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,

- dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, ale aktywność ta wymaga dodatkowej interwencji wychowawczej prowadzącego zajęcia;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- zalicza większość testów i prób sprawnościowych ujętych w programie nauczania,

- wykonuje określone próby sprawności fizycznej na ocenę dobrą,

- poprawia lub uzupełnia próby sprawnościowe, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych za wyraźną namową nauczyciela,

- uzyskuje niewielki postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,

- dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,

- oblicza wskaźnik BMI,

- raczej nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z niewielkimi błędami technicznymi lub taktycznymi,

- wykonuje ćwiczenia nie zawsze zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,

- potrafi wykonywać ćwiczenia o przeciętnym stopniu trudności,

- wykonuje zadania ruchowe efektywnie, ale zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki czy nie rzuca celnie do kosza,

- nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,

- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- stosuje przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,

- posiada dobrą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,

- wykazuje się dobrym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za granicą,

- ma podstawową wiedzę z edukacji zdrowotnej.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną półroczną lub roczną szkolnego otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 2 kryteria):

- jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale często mu się zdarza nie brać udziału w lekcjach z różnych powodów,

- nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,

- charakteryzuje się przeciętnym poziomem kultury osobistej,

- często używa nieodpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,

- nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,

- nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,

- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,

- nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 2 kryteria):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 65–74% zajęć,

- w sposób dostateczny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,

- nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,

- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,

- nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

- nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie z pomocą nauczyciela lub współwziewających przygotować miejsce ćwiczeń,
- często nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,
- dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, ale aktywność ta wymaga zawsze dodatkowej interwencji wychowawczej prowadzącego zajęcia;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 2 kryteria):

- zalicza tylko niektóre testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,
- wykonuje określone próby sprawności fizycznej na ocenę dostateczną,
- nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
- nie dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- nie oblicza wskaźnika BMI,
- nie uzyskuje żadnego postępu w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,
- nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 2 kryteria):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z dużymi błędami technicznymi lub taktycznymi,
- wykonuje ćwiczenia prawie zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
- potrafi wykonywać ćwiczenia o niskim stopniu trudności,
- wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki, nie rzuca celnie do kosza,
- nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
- posiada dostateczną wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
- wykazuje się przeciętnym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą o półroczną lub roczną trzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji, zapomina stroju,
- często nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się niskim poziomem kultury osobistej,
- bardzo często używa nieodpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,
- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 55-64% zajęć,
- w sposób nieudolny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,
- nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,
- nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie z pomocą nauczyciela lub współwziewających przygotować miejsce ćwiczeń,
- bardzo często nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,
- nie dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły;

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- zalicza tylko pojedyncze testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,
- nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
- nie dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- nie oblicza wskaźnika BMI,
- nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z rażącymi błędami technicznymi lub taktycznymi,
- wykonuje ćwiczenia prawie zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
- potrafi wykonywać ćwiczenia o bardzo niskim stopniu trudności,
- wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki, nie rzuca celnie do kosza,
- nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
- posiada niewielką wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
- wykazuje się niskim zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną o półroczną lub roczną otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych:

- prawie zawsze jest nieprzygotowany do lekcji, zapomina stroju,
- bardzo często nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się bardzo niskim poziomem kultury osobistej,
- zachowuje się wulgarnie w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,
- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć:

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy poniżej 55% obowiązkowych zajęć,
- w sposób bardzo nieudolny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

- nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
 - nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,
 - nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
 - nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
 - nigdy nie przygotowuje miejsce ćwiczeń,
 - nigdy nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego, a zachowanie jego zagraża zdrowiu współwiczających,
 - nie dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, a nawet często je niszczy,
- c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego:
- nie zalicza większości testów i prób sprawnościowych ujętych w programie nauczania,
 - nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
 - nie uzyskuje żadnego postępu w kolejnych próbach sprawnościowych np. w ciągu całego roku szkolnego,
 - nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej;
- d) aktywności fizycznej:
- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z bardzo rażącymi błędami technicznymi lub taktycznymi,
 - wykonuje ćwiczenia prawie zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
 - nie potrafi wykonywać ćwiczenia nawet o bardzo niskim stopniu trudności,
 - wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki, nie rzuca celnie do kosza,
 - nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
 - stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;
- e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):
- stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
 - posiada niedostateczną wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
 - wykazuje się niedostatecznym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

TABELA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot: język niemiecki	Klasa: 5TEL Grupa 1
Nauczyciel: Renata Klauze-Moczyńska	Poziom: podstawowy
Tygodniowy wymiar godzin wg planu: 1	Półrocze: I i II
Program nauczania: Program nauczania j. niemieckiego w liceum ogólnokształcącym i technikum na podbudowie nauki w ośmioletniej szkole podstawowej. Zakres podstawowy. Wariant III.2. Anna Abramczyk Pearson – aneksowany.	
Zakres materiału wraz z przybliżonym rozkładem terminów prac klasowych, sprawdzianów uzgodnionych:	
PERFEKT 4	
KAPITEL 4	
Uczestnictwo w ruchu miejskim. Wyrażenia związane z nauką jazdy samochodem. Awarie i usterki. Wypadek: przebieg i jego skutki. Strona bierna w czasie teraźniejszym. Zdania dopełnieniowe ze spójnikiem „ob”. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzenie wiadomości: wrzesień/październik.	
KAPITEL 5	
W urzędzie. Rzeczownik w dopełniaczu. Sprawy urzędowe: zgłaszanie utraty dokumentów, ubezpieczenie się, zameldowanie w nowym miejscu zamieszkania. Niebezpieczne zdarzenia: okoliczności, miejsce i przebieg. Imiesłowy w funkcji przydawki. Demokracja/Samorządność w szkole. Nazwy gremiów w szkole. Program wyborczy. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzenie wiadomości: listopad/grudzień	
KAPITEL 6	
Media. Sposoby z ich korzystania. Formułowanie wypowiedzi. Gry planszowe i komputerowe. Zagrożenia w internecie i sposoby zapobiegania im. Zdania porównawcze z „je...desto...”. Zdania przydawkowe. Artykuły i komentarze na blogu. Wady i zalety audio- i e-booków. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzenie wiadomości: luty/marzec.	
KAPITEL 7	
Perspektywy. Plany na przyszłość. Czas przyszły Futur I. Nazwy uczelni, kształcenie wyższe. Kształcenie zawodowe. Profil zawodowy. Zawody zyskujące na popularności. Zdania okolicznikowe czasu ze spójnikami: <i>seit, bevor, bis, während</i> .	
KAPITEL 8	
Ukończenie szkoły, egzamin dojrzałości, cv, doświadczenia w pracy. Strona bierna z czasownikami modalnymi w czasie teraźniejszym.	
UWAGA: Terminy sprawdzianów mogą ulec zmianie. Jest to uzależnione od ilości przerobionej partii materiału oraz od specyfiki zespołu klasowego, od poziomu rozwoju społeczno – emocjonalnego uczniów i od stopnia trudności danego tematu.	
Podręczniki obowiązkowe: PERFEKT 4 (podręcznik + zeszyt ćwiczeń)	
Zalecane dodatkowe pomoce dydaktyczne: płyta CD, słownik polsko-niemiecki, niemiecko-polski	
Wymagania formalne: zeszyt, podręcznik z ćwiczeniem, które mogą podlegać sprawdzeniu przez nauczyciela.	
Formy sprawdzania wiadomości:	Inne źródła oceny do wyboru przez nauczyciela:
<ul style="list-style-type: none"> – praca klasowa poprzedzona lekcją powtórzeniową, zapowiadana z tygodniowym wyprzedzeniem, – sprawdzian pisemny z zamkniętej partii materiału, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, może mieć formę testu, – sprawdzian z trzech ostatnich lekcji, zapowiadany lub nie, może mieć formę testu, – kartkówka może odbyć się bez zapowiadania i obejmuje ostatnią poprzedzającą jednostkę lekcyjną, może mieć formę testu, czas jej trwania jest nie dłuższy niż 15 minut, – odpowiedź ustna, – praca przy komputerze, – praca domowa, – aktywność i postawa na lekcji (zależnie od sytuacji stworzonych na lekcji, nie musi dotyczyć wszystkich uczniów). 	<ul style="list-style-type: none"> – praca na lekcji, – udział w konkursach przedmiotowych, – udział w olimpiadach, – referaty, – wykonywanie pomocy szkolnych, – inne prace dodatkowe – do wyboru przez nauczyciela.
Uwagi o ocenianiu:	
<ul style="list-style-type: none"> – uczeń raz w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek), – jeżeli z przyczyn usprawiedliwionych uczeń nie może przystąpić do sprawdzianu z całą klasą, to powinien uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (kolejna lekcja języka niemieckiego) - w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną, – w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, – kartkówki nie podlegają poprawie, – aktywność ucznia na lekcji 5+ = ocena bardzo dobra, – brak pracy domowej (po wykorzystaniu nieprzygotowania) – ocena niedostateczna. 	

Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. S. Staszica w Koninie
rok szkolny 2024/25

OBSZAR WYMAGAŃ	POZIOM PODSTAWOWY			POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	NIEDOSTATECZNY	DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
		NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	SREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	
WIADOMOŚCI: gramatyka i leksyka, fonetyka i ortografia	<p>Uczeń nie spełnia większości kryteriów, by otrzymać ocenę dopuszczającą, tj. nie opowiadał podstawowej wiedzy i nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.</p> <p>Braki w wiadomościach i umiejętnościach są na tyle rozległe, że uniemożliwiają mu naukę na kolejnych etapach.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna ograniczoną liczbę bardzo podstawowych słów i wyrażeń wprowadzonych przez nauczyciela; popelnia liczne błędy w ich zapisie i wymowie; zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela; popelnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna część wprowadzonych słów i wyrażeń; popelnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie; zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych; popelnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w trudniejszych zadaniach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna większość wprowadzonych słów i wyrażeń, zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia; zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne; popelnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia; poprawnie je zapisuje i wymawia; zna i stosuje wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne; popelnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić. 	<p>Uczeń spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą oraz wykazuje się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi ponad te kryteria.</p>
RECEPCJA	<ul style="list-style-type: none"> rozumie niektóre dłuższe wypowiedzi w standardowej odmianie języka; z trudem nadąża za bardziej złożonymi wywodami w zakresie tematów zawartych w programie nauczania; rozumie niektóre wiadomości telewizyjne; rozumie ogólny sens filmów w standardowej odmianie języka; rozumie krótkie wpisy na blogach; ma problemy ze zrozumieniem artykułów i reportaży dotyczących problemów współczesnego świata; rozwiązuje niektóre zadania na słuchanie; w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na czytanie. 	<ul style="list-style-type: none"> częściowo rozumie dłuższe wypowiedzi w standardowej odmianie języka; raczej nadąża za bardziej złożonymi wywodami w zakresie tematów zawartych w programie nauczania; rozumie większość wiadomości telewizyjnych; częściowo rozumie filmy w standardowej odmianie języka; rozumie w części niektóre dłuższe artykuły i reportaże dotyczące problemów współczesnego świata; częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie większość dłuższych wypowiedzi w standardowej odmianie języka; nadąża za skomplikowanymi wywodami w zakresie większości tematów zawartych w programie nauczania; rozumie większość wiadomości telewizyjnych i niektóre programy o sprawach bieżących; rozumie większość filmów w standardowej odmianie języka; na ogół czyta ze zrozumieniem artykuły i reportaże dotyczące problemów współczesnego świata, w których piszący prezentują określone stanowiska i poglądy; rozwiązuje poprawnie zadania na czytanie i słuchanie, na ogół potrafi krótko uzasadnić swoje odpowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie dłuższe wypowiedzi w standardowej odmianie języka; nadąża nawet za skomplikowanymi wywodami w zakresie tematów zawartych w programie nauczania; rozumie większość wiadomości telewizyjnych i programów o sprawach bieżących; rozumie większość filmów w standardowej odmianie języka; czyta ze zrozumieniem artykuły i reportaże dotyczące problemów współczesnego świata, w których piszący prezentują określone stanowiska i poglądy; rozumie współczesną prozę literacką; rozwiązuje poprawnie zadania na czytanie i słuchanie, potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi. 		

PRODUKCJA		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • łączy wyrażenia w bardzo prosty i niezbyt spójny i logiczny sposób, by opisywać przeżycia i zdarzenia, a także swoje marzenia, nadzieje i ambicje; • potrafi bardzo krótko objaśnić własne plany; • potrafi bardzo prostymi zdaniem przekazać ogólny sens książek czy filmów; • potrafi pisać bardzo proste i krótkie teksty na znane tematy np. SMS, życzenia, kartkę pocztową, e-mail i wpis na blogu; • dłuższe wypowiedzi pisemne są w dużym stopniu nielogiczne i niespójne; • stosuje niewielki zakres słownictwa i struktur; • popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne, które mogą zakłócać komunikację. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi łączyć wyrażenia w dość prosty i nie zawsze spójny i logiczny sposób, by opisywać przeżycia i zdarzenia, a także swoje marzenia, nadzieje i ambicje; • potrafi bardzo krótko uzasadniać i objaśnić własne poglądy i plany; • potrafi bardzo krótko relacjonować wydarzenia i opowiadać przebieg akcji książek czy filmów, opisując własne wrażenia; • potrafi pisać proste i krótkie teksty na znane tematy, np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, kartkę pocztową, e-mail, historyjkę, list prywatny, życiorys, CV, list motywacyjny, wpis na blogu; • popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych, które nie zakłócają jednak komunikacji; • nie zawsze stosuje styl wypowiedzi adekwatny do sytuacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi łączyć wyrażenia w prosty i na ogół spójny i logiczny sposób, by opisywać przeżycia i zdarzenia, a także swoje marzenia, nadzieje i ambicje; • potrafi krótko uzasadniać i objaśnić własne poglądy i plany; • potrafi krótko relacjonować wydarzenia i opowiadać przebieg akcji książek czy filmów, opisując własne wrażenia; • potrafi pisać proste teksty na znane tematy np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, kartkę pocztową, e-mail, historyjkę, list prywatny, życiorys, CV, list motywacyjny, wpis na blogu; • popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, które nie zakłócają jednak komunikacji; • najczęściej stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi łączyć wyrażenia w prosty, spójny i logiczny sposób, by opisywać przeżycia i zdarzenia, a także swoje marzenia, nadzieje i ambicje; • potrafi krótko uzasadniać i objaśnić własne poglądy i plany; • potrafi relacjonować wydarzenia i opowiadać przebieg akcji książek czy filmów, opisując własne reakcje i wrażenia; • potrafi pisać proste teksty na tematy znane lub związane ze swoimi zainteresowaniami, np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, kartkę pocztową, e-mail, historyjkę, list prywatny, życiorys, CV, list motywacyjny, wpis na blogu; • popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne; • stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. 	

INTERAKCJA		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z trudem radzi sobie w niektórych sytuacjach, w jakich można się znaleźć w czasie podróży po kraju lub regionie, gdzie mówi się danym językiem; • bez uprzedniego przygotowania potrafi włączać się do rozmów na nieliczne znane tematy prywatne lub dotyczące życia codziennego (np. rodziny, zainteresowań, pracy); • wypowiedź jest bardzo krótka – wyrazy lub równoważniki zdań; • sporadycznie reaguje w formie bardzo krótkiego, prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, formularz, komentarz, wpis na czacie / forum); • dłuższe reakcje pisemne są w znacznym stopniu nielogiczne i niespójne; • popełnia liczne błędy fonetyczne, leksykalne i gramatyczne, które zakłócają komunikację; • nie dostosowuje stylu wypowiedzi do sytuacji oraz odbiorcy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi sobie radzić w części sytuacji, w których można się znaleźć w czasie podróży po kraju lub regionie, gdzie mówi się danym językiem; • bez uprzedniego przygotowania potrafi włączać się do rozmów na znane tematy prywatne lub dotyczące życia codziennego (np. rodziny, zainteresowań, pracy, podróżowania i wydarzeń bieżących); • wypowiedź jest krótka – równoważniki zdań lub zdania pojedyncze; • potrafi zareagować w formie bardzo krótkiego prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, formularz, e-mail, komentarz, wpis na czacie / forum); • dłuższe reakcje pisemne nie zawsze są logiczne i spójne; • popełnia sporo błędów, ale nie zakłócają one komunikacji; • podejmuje próby dostosowania stylu wypowiedzi do sytuacji oraz odbiorcy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi sobie radzić w większości sytuacji, w których można się znaleźć w czasie podróży po kraju lub regionie, gdzie mówi się danym językiem; • potrafi – bez uprzedniego przygotowania – włączać się do rozmów na większość znanych tematów prywatnych lub dotyczących życia codziennego (np. rodziny, zainteresowań, pracy, podróżowania i wydarzeń bieżących); • reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, list prywatny, formularz, e-mail, komentarz, wpis na czacie / forum); • wypowiedź jest w miarę spójna i logiczna; • popełnia nieliczne błędy, które jednak nie zakłócają komunikacji; • na ogół dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji oraz odbiorcy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi sobie radzić w większości sytuacji, w których można się znaleźć w czasie podróży po kraju lub regionie, gdzie mówi się danym językiem; • potrafi – bez uprzedniego przygotowania – włączać się do rozmów na znane tematy prywatne lub dotyczące życia codziennego (np. rodziny, zainteresowań, pracy, podróżowania i wydarzeń bieżących); • spontanicznie reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, list prywatny, formularz, e-mail, komentarz, wpis na czacie / forum), a wypowiedzi są spójne i logiczne; • popełnia sporadyczne błędy, które jest w stanie samodzielnie skorygować; • dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji oraz odbiorcy. 		

MEDIACJA		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w ograniczonym stopniu potrafi przekazać w języku niemieckim informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach); • potrafi przekazać w języku niemieckim nieliczne proste informacje sformułowane w tym języku; • potrafi przekazać w języku niemieckim treść nielicznych bardzo prostych informacji sformułowanych w języku polskim; • potrafi przekazać w języku polskim niektóre informacje sformułowane w języku niemieckim; • w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na transformacje i tłumaczenie fragmentów zdań. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • częściowo poprawnie przekazuje w języku niemieckim informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach); • potrafi przekazać w języku niemieckim część informacji sformułowanych w tym języku; • potrafi krótko przekazać w języku niemieckim część informacji sformułowanych w języku polskim; • potrafi przekazać w języku polskim dość liczne informacje sformułowane w języku niemieckim; • potrafi przedstawić publicznie w języku niemieckim wcześniej przygotowany krótki, prosty materiał, np. prezentację - popelnia dość liczne błędy; • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na transformacje i tłumaczenie fragmentów zdań. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie przekazuje w języku niemieckim informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach); • potrafi przekazać w języku niemieckim większość informacji sformułowanych w tym języku; • potrafi przekazać w języku niemieckim większość informacji sformułowanych w języku polskim; • potrafi przekazać w języku polskim większość informacji sformułowanych w języku niemieckim; • potrafi przedstawić publicznie w języku niemieckim wcześniej przygotowany dłuższy materiał, np. prezentację, film • popelnia nieliczne błędy; • rozwiązuje poprawnie większość zadań na transformacje i tłumaczenie fragmentów zdań. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi przeprowadzić analizę materiałów wizualnych (np. wykresów, map, symboli, piktogramów) lub audiowizualnych (np. filmów, reklam) i przekazać w języku niemieckim informacje w nich zawarte; • potrafi streścić i przekazać w języku niemieckim informacje sformułowane w tym języku; • potrafi streścić i przekazać w języku niemieckim informacje sformułowane w języku polskim; • potrafi przekazać w języku polskim informacje sformułowane w języku niemieckim; • potrafi przedstawić publicznie w języku niemieckim wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film; • rozwiązuje poprawnie zadania na transformacje i tłumaczenie fragmentów zdań. 	